

Bilag 1: Pladsbehov på 0-17 års området overordnede konklusioner

I dette bilag gennemgås det samlede plads- og anlægsbehov på 0-17 års området.

Udgangspunktet for gennemgangen er følgende afsnit:

- Pladsbehovet på dagtilbuds- og skoleområdet
- Præsentation af allerede igangsatte anlægsprojekter
- Kortsigtede og langsigtede løsninger af behovet
- De nationale standarder på området
- Det politisk besluttede serviceniveau
- Forslag på baggrund af muligheder, begrænsninger, fleksibilitet og bæredygtighed
- Forslag om midlertidige løsninger
- Den reviderede udbygningsplan for hele 0-17 års området

Indledningsvist sammenfattes det, hvorledes områdets udfordringer ser ud i Børne- og Ungdomsforvaltningens optik, og hvorledes området bedst muligt kan organiseres, hvis de givne rammer tillader dette.

Denne sammenfatning tager udgangspunkt i de pladsstyringsmæssige og økonomiske rammer samt de politiske beslutninger omkring disse forhold

Behovet for dagtilbudspladser og skolespor – overordnede konklusioner

- Den reviderede behovsprognoсе viser et ufinansieret behov for udbygning af mellem 13-16 skolespor og 75 børnegrupper på 0-5 års området (med 12 vuggestuebørn eller 22 børnehalebørn pr. gruppe)
- Stigningen i behovet skyldes befolkningstilvæksten på 0-17 års området
- Yderligere udbygninger af skoler til integrationsformål er ikke inkluderet i denne analyse. Såfremt integrationsforhandlingerne resulterer i et ønske om yderligere udbygning af skolerne i Indre By og på Østerbro til integration vil dette medføre yderligere budgetønsker
- På 0-5 årsområdet kan behovet i 2009 og 2010 delvist dækkes af midlertidige foranstaltninger, men disse skal senere kan erstattes af udbygningen med permanente pladser, som bør igangsættes nu
- På skoleområdet kan midlertidigt ledige lokaler benyttes til at dække behovet på kort sigt, men på længere sigt er der behov for flere udbygninger, som skal sættes i gang nu
- Det udføres årligt midlertidigt afhjælpende foranstaltninger på skoler efter behov

Fremtidig kapacitetsstyring og kapacitetsudbygning – overordnede konklusioner

- Midlertidige pladser på 0-5 års området er anlægsmæssigt billige, men er dyre i drift og bør erstattes af mere permanente pladser, når disse er færdigudbygget
- Hvis udbygningen af 0-5 års pladser ikke igangsættes, så vil driftsbehovet stige markant i årene 2010-2012
- Der bør bygges store og bæredygtige enheder, så der kan flekses mellem pladstyper/aldersgrupper
- På 0-5 års området bør det være muligt at planlægges med, at der minimum er en fleksibel institution i hvert distrikt, hvor normeringen kan ændres op og ned i forhold til behovet og, hvor pladserne kan tilbydes til andre distrikter via udflytterordninger eller garantigrupper
- Mindre skoler udbygges til større enheder for at imødekomme behovet for mere kapacitet
- Nybyggede daginstitutioner skal minimum være fem grupper, skoler skal minimum være 3 spor, gerne større institutioner og skoler, hvor det fysisk er muligt
- Midlertidigt ledige skolelokaler anvendes til dækning af behovet. Endvidere udføres der årligt midlertidigt afhjælpende foranstaltninger på skoler efter behov
- Hjemklasseprincippet opretholdes for skolerne
- Grupper i daginstitutioner skal udgøre 12 vuggestuebørn eller 22 børnehalebørn

- Fællesrum i eksisterende daginstitutioner kan benyttes som opsamling til en fleksibel udflytterdel, som kører til et udflyttersted, hvis fællesrummet ikke indgår i den fysiske kapacitet til det antal børn, der er "hjemme" i institutionen
- Der skal være kapacitet, som kan aktiveres akut, til at imødegå ikke forventede udsving i behovet, eksempelvis afledt af svingende befolkningsprognoser
- Der bør overvejes at ændre udbygningen fra 90 % af spidsbelastningsbehovet til 100 % af spidsbelastningsbehovet. Formålet er at sikre en fremadrettet fleksibilitet i kapaciteten, hvis behovet fra et år til et andet eksempelvis stiger på baggrund af fejlskøn i befolkningsprognoserne

Politisk serviceniveau i forhold til pladsetablering – overordnede konklusioner

- Pasningsgaranti inden for fire kilometer, på både vuggestue- og børnehaveområdet, genindføres
- 12-14 opnormeringspladserne ophører pr. 31. marts 2010
- Øvrige midlertidige pladser ophører, når de kan erstattes af permanente pladser i anlægsprojekter
- Garantien for overgang fra vuggestue til børnehave i integrerede institutioner genindføres
- Hjemklasseprincippet med et klasselokale pr. skoleklasse kan overholdes
- Der sikres kapacitet til at tilbyde plads i den kommunale folkeskole til det antal børn, der ønsker dette i de enkelte grunddistrikter
- Der arbejdes hen imod at etablere en kapacitet, som understøtter en hensigtsmæssig integration og fordeling i de enkelte skoler og daginstitutioner

Budget – overordnede konklusioner

- Budgetmodellen omlægges for at sikre fremadrettet budgetstabilitet
- Skoler og institutioner skal have et kendt budget, der kan planlægges efter, og der skal være et velbeskrevet handleplanskoncept ved store udsving i økonomien
- Der aftales ekstraordinære pladspristillæg for midlertidige pladser, som er dyrere i drift såsom 12-14- opnormeringspladserne
- Der sigtes mod at gennemføre en etablering af pladser, der sikrer, at pladserne kan driftes på den bedst mulige økonomisk, rentable måde, samtidig med, at fleksibiliteten og mangfoldigheden i pladsudbuddet kan bevares

Pladsbehov på 0-17 års området

Udgangspunktet er kort at afdække det eksisterende, ufinansierede behov på 0-5 års området og på skole-, fritidshjem- og klubområdet. Behovet opgøres både i kortsigtet behov/løsninger og langsigtede behov/løsninger. Herefter gennemgås de allerede finansierede anlægsprojekter, som er igangsat på området.

For at sikre det bredest mulige grundlag for at dække behovet på 0-17 årsområdet, så gennemgås også de nationale standarder samt det politisk besluttede serviceniveau på området. På baggrund af mulige scenarier i forhold til de drifts- og anlægsøkonomiske betragtninger, gennemgås derudover driftsscenarier og tre anlægsscenarier på området. Det sidste med henblik på at afdække, hvor meget det vil kræve enten i tilførsel af drifts- og anlægsmidler eller omplacering af sådanne midler, således vises det blandt andet, hvor meget de enkelte pladspriser skal reduceres med i drift, hvis Børne- og Ungdomsforvaltningen selv skal – og har mulighed for at finansiere de aktuelle anlægsudgifter.

Samtidig gennemgås forskellige tiltag i forhold til muligheder, begrænsninger, bæredygtighed og fleksibilitet. Afslutningsvis gives der en status på, hvordan Børne- og Ungdomsforvaltningen benytter disse tiltag. alle de gennemgåede temaer underbygger de ovenstående konklusioner og visioner for plads- og kapacitetsstyringsområdet

På baggrund af de overordnede mål for midlertidige tiltag og permanent udbygning præsenteres forslag til midlertidige løsninger, der kan opfylde behovet på kort sigt. Herefter

præsenteres udbygningsbehovet og den reviderede udbygningsplan på 0-17 års området. Selve udbygningsplanerne på både 0-5 års-, skole-, fritidshjem- og klubområdet er udspecificeret yderligere i det tilhørende bilag (bilag 2).

I forbindelse med den nuværende fremlæggelse af en revideret udbygningsplan for Børne- og Ungdomsudvalget, så blev det samtidig besluttet, at Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejder:

"langsigtet plan, som blandt andet sikrer, at midlertidige pladser afvikles og erstattes af andre, permanente pladser, og som hviler på det bredest mulige grundlag"

Børne- og Ungdomsforvaltningen fremlagde på Børne- og Ungdomsudvalgets møde d. 17. juni 2009 den reviderede behovsprognose på 0-17 års området. Den opdaterede behovsprognose viste et ufinansieret behov for udbygning af mellem 13-16 skolespor og 75 børnegrupper på 0-5 års området (med 12 eller 22 børn i børnegruppen).

Behovet på 0-5 års området

Behovsprognosen viser, at der fortsat er en stor befolkningstilvækst for især 0-5 årige, hvilket medfører et stigende behov for udbygning, både på kort og lang sigt. På dagtilbudsområdet er der følgende permanente behov fra 2009 til 2013 fordelt på de otte distrikter:

Tabel 1: Behovet for 0-5 års pladser 2009-2012

Pladsbehov	VG	BH	VG	BH	VG	BH	VG	BH
	sept-09	april-09	sept-10	april-10	sept-11	april-11	sept-12	april-12
Indre By	-158*	-6	-68	101	-41	57	-10	-26
Østerbro	-63	-120	-127	-162	-118	-155	-98	-233
Nørrebro	-44	153	-111	70	-118	48	-86	-9
Vesterbro	-158	-92	-203	-98	-159	-81	-149	-191
Valby	-134	-68	-103	-56	-95	-151	-95	-173
Vanløse Brønshøj/husum	-36	-48	-92	-34	-146	-74	-102	-100
Bispebjerg	15	-8	-66	-50	-68	-120	-66	-161
Amager	-134	-145	-278	-25	-278	-25	-203	-19
Hele Kommunen	-711	-333	-1047	-254	-950	-496	-795	-1084

* De røde tal angiver et permanent merbehov over 60 pladser, som ikke kan dækkes i nabolistrikter.

Her fremgår det, at følgende distrikter har et permanent merbehov:

- Østerbro (udbygning kan med fordel også ske i Indre By)
- Vesterbro/ Kgs. Enghave
- Valby
- Vanløse/Brønshøj-Husum
- Bispebjerg
- Amager

Det behov, der afdækkes, er et behov, som ligger udover alle eksisterende pladser, alle allerede vedtagne anlægsprojekter fremadrettet og udover alle de pladser, man forventer at kunne etablere i fleksible pasningsordninger. Der mangler fremadrettet op til 15 daginstitutioner, for at kunne tilgodese det stigende børnetal i Københavns Kommune. Concern Service, som udarbejder befolkningsprognoser i Københavns Kommune, forventer ikke at børnetallet falder de kommende mange år, derfor forventes behovet for pladser på 0-5 års området at være permanent fremadrettet.

Behov på skoleområdet

På skoleområdet vurderes der i juni 2009 at være behov for permanent udbygning i følgende distrikter:

- Indre By (3-4 spor)
- Østerbro (3 spor)
- Vesterbro (7 spor)
- Vanløse/Brønshøj-Husum (3-4 spor)
- Bispebjerg (1-2 spor)
- Amager (8 spor)

Behovsprognosen på skoleområdet beregnes på baggrund af børneprognosen og søgefrekvensen til folkeskolerne (elever), og skolernes fysiske kapacitet (bygninger).

Behov på fritidshjem- og klubområdet

På fritidshjem- og klubområdet er behovet beregnet på baggrund af, at et spor medfører et behov for 100 KKFO og 70 klubpladser af disse 70 pladser af disse 70 pladser er der 40 pladser til 10-11 års børn, som Borgerrepræsentationen har vedtaget klubgaranti for og de sidste 30 pladser er til 12-14 års børn, som forvaltningen traditionelt har administreret klubgarantien efter på baggrund af tidligere truffet beslutning.

Der er følgende behov fordelt på de respektive distrikter:

- Indre By (300-400 KKFO- og 210-280 klubpladser)
- Østerbro (300 KKFO- og 210 Klubpladser)
- Vesterbro (700 KKFO- og 490 klubpladser)
- Vanløse/Brønshøj-Husum (300-400 KKFO- og 210-280 klubpladser)
- Bispebjerg (100-200 KKFO- og 70-140 klubpladser)
- Amager (800 KKFO- og 560 Klubpladser)

Ovenstående spænd i antallet af KKFO- og klubpladser skyldes, at behovet er beregnet på baggrund af en nøgletalsberegning, hvor et skolespor udløser 100 KKFO pladser og 70 klubpladser. Når der eksempelvis er et behov for 300-400 KKFO- og 210-280 klubpladser i Indre By, så skyldes det, at der er behov for 3-4 skolespor i distriktet.

Kortsigtet pladsetablering på 0-5 års området (midlertidige pladser)

I forbindelse med indstillingen omkring behovsprognosen den 17. juni, blev der fremlagt forskellige løsningsmodeller til diskussion i udvalget (jf. bilag 1). Da der allerede i 2009 mangler op til 711 vuggestuepladser i spidsbelastningsmåneden (september) og nye institutioner, omlægninger og udbygninger tidligst kan etableres til at dække behovet i 2010, så må behovet for vuggestuepladser i 2009 dækkes med midlertidige foranstaltninger, indtil mere permanente pladser kan stå klar i 2010 og 2011 (jf. bilag 2).

Den kortsigtede pladsetablering foreslår Børne- og Ungdomsforvaltningen i denne indstilling skal bestå af merindskrivning i eksisterende institutioner i en tidsbegrænset periode. Denne pladsetablering er hurtig at gennemføre og samtidig ikke forbundet med anlægsudgifter. Det anbefales dog, at disse midlertidige pladser erstattes af både permanente anlægsplaner og mere fleksible pladsskabende løsninger. De midlertidige pladser vil medføre en nedjustering af serviceniveauet i København, som der er politisk ønske om at genindføre, når pladssituationen muliggør dette. Udgangspunktet for den midlertidige pladsetablering er, at der etableres ca. 500 midlertidige vuggestuepladser i 2009. Dette dækker ikke hele behovet for pladser i september, men det vurderes at forældre, på grund af det nedjusterede serviceniveau, er villige til at vente lidt længere på deres ønskeinstitution eller vil søge mere alternative ordninger (pasnings af eget barn, privat børnepasning, privat dagpleje) i perioden, indtil der er en plads i ønskeinstitutionen eller en anden institution nær deres bopæl.

For 2009 foreslår forvaltningen, at der arbejdes videre med:

- Midlertidig merindskrivning på et barn pr. vuggestuegruppe i alle institutioner, som ikke i forvejen er midlertidigt opnormeret (ca. 500 midlertidige pladser pr. ultimo 2009)

For 2010 foreslår forvaltningen, at der arbejdes videre med:

- Omlægning af klubber til garantiinstitutioner (medio 2010, i alt tre grupper i Bispebjerg og en gruppe på Nørrebro)
- Midlertidig inddragelse af nødinstitution i Vanløse/Brønshøj som garantiinstitution (primo 2010, i alt 4 grupper)

Langsigtet pladsetablering på 0-5 års området (permanente og fleksible pladser)

I 2010 stiger behovet til 1047 vuggestuepladser og 254 børnehavepladser og i 2012 er behovet 795 vuggestuepladser og 1084 børnehavepladser. Dette svarer til et udbygningsbehov på op til 15 daginstitutioner (op til 75 grupper). For 2010 og frem foreslår forvaltningen, at der arbejdes videre med følgende fleksible pladsskabende løsninger:

- Etablering af udflytterbørnehaver, som tilknyttes eksisterende institutioners fællesrum i distrikter med behov.

De fleksible pladsskabende løsninger er medvirkende til at sikre den fremadrettede fleksibilitet i pladsudnyttelsen og sikrer ligeledes, at der ikke bliver udbygget til et behov, som måske ændrer sig på sigt. Udflytterpladser er et eksempel på pladser, som er både hurtige at etablere og samtidig ikke er så dyre i anlæg, som eksempelvis at etablere en ny daginstitution. Disse fleksible pladser er kun børnehavepladser, men de kan flyttes til distrikter med behov, da opsamlingen af børn kan ske i eksisterende institutioners fællesrum. Ulempen er dog, at disse pladser er dyrere i drift end almindelige stationære børnehavepladser.

Udover etablering af ovenstående pladser kan behovet for pladser i perioden 2010 og fremefter dækkes ved udbygning af op til 15 daginstitutioner i følgende distrikter:

- Indre By: 1 institution (5 børnegrupper)
- Østerbro: 4 daginstitutioner (20 børnegrupper)
- Vesterbro/ Kgs. Enghave: 3 daginstitutioner (15 børnegrupper)
- Valby: 1 daginstitution (5 børnegrupper)
- Vanløse/Brønshøj: 1-2 daginstitutioner (5-10 børnegrupper)
- Amager 3-4 daginstitutioner (15-20 børnegrupper)

Udbygningen af daginstitutioner er fleksibel, så pladserne kan flekses mellem aldersgrupperne. Daginstitutioner bygges som minimum fem grupper institutioner, men gerne større, for at imødekomme behovet for mere kapacitet samt mulig fleksibilitet i den pågældende institutions normering.

Kortsigtede løsninger skoleområdet

Det er Børne- og Ungdomsforvaltningens vurdering, ud fra den nuværende skoleindskrivning, at det øgede behov på skoleområdet i 2009 kan håndteres ved afhjælpende foranstaltninger og vandreklasser, samt de allerede igangsatte udbygninger af skoler. Fremadrettet viser prognosen imidlertid et behov for udbygning af skolekapaciteten i 6 af de 8 distrikter.

Langsigtede løsninger på skoleområdet

Der er allerede igangsat mange udbygninger af skoler og etablering af to helt nye skoler. Disse projekter udvider kapaciteten med i alt 12 spor i perioden frem til 2013. Behovet vokser imidlertid med 25 spor i samme periode. Idet udbygning af en skole, eller etablering af en ny skole, tager 3 - 5 år, vil der ikke være mulighed for at overholde hjemklasseprincippet alle steder, selvom der sættes nye projekter i gang, således vil der i de kommende par år være flere vandreklasser og afhjælpende foranstaltninger på skolerne.

Prognosen viser en samlet tilvækst i skolebehovet på 25-28 spor i perioden frem til 2013. Heraf

er der igangsat finansierede udbygninger af skoler og etablering af to helt nye skoler som tilføjer 12 spor i alt.

De resterende 13 til 16 spor er ikke finansieret endnu, men finansieringen af disse konkrete foreslåede projekter indgår i budgetforhandlingerne som budgetønsker med indstillingen.

Det er selvsagt ikke muligt, at løse de resterende behov på 13 til 16 spor ved hjælp af midlertidige løsninger og mindre afhjælpende foranstaltninger på skolerne. Tilvæksten i befolkningen giver behov for permanent udbygning af skolerne i Københavns Kommune.

For nærværende pågår diverse overvejelser om mulighederne for en øget integrationsindsats på skolerne. Det skal derfor nævnes, at såfremt disse overvejelser senere munder ud i ønsket om yderligere udbygning af skoler i f.eks. Indre By eller på Østerbro, end hvad elevtilvæksten i disse bydele tilsiger, vil dette ønske medføre yderligere behov og anlægsønsker.

Igangsat udbygning 0-5 års området

På BUU mødet d. 25/2 2009 blev handlingsplan vedrørende pasningsgarantien på 0-5 års området fremlagt. Handlingsplanen indeholdt forvaltningens forslag til sikring af pasningsgarantien på daginstitutionsområdet med baggrund i den daværende behovsprognose. Planen blev efterfølgende udmøntet i en lang række indstillinger om kapitalbevillinger til projekter, både midlertidige og permanente.

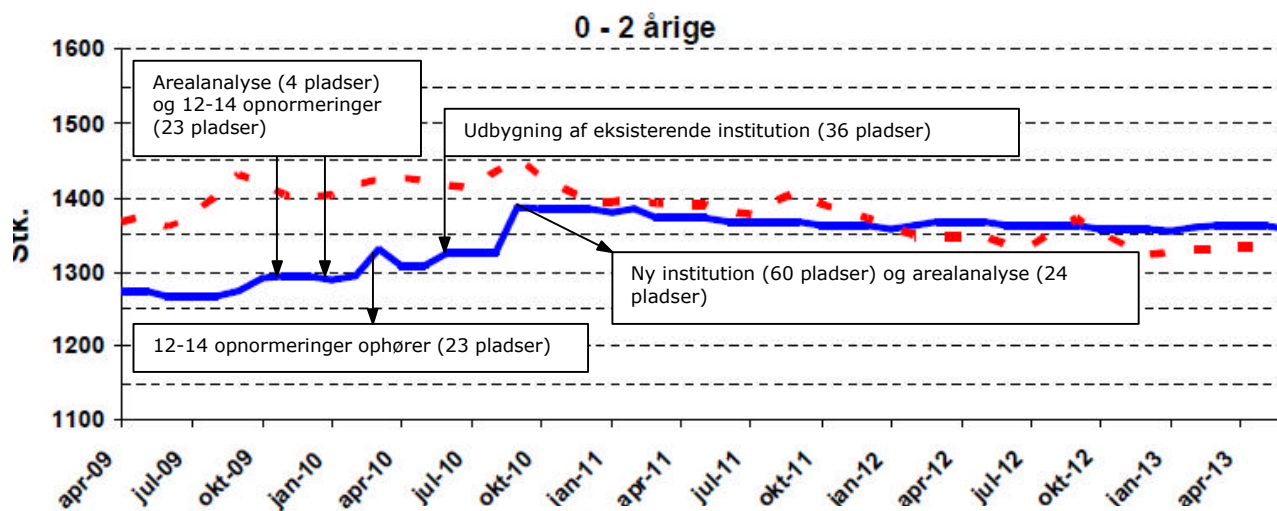
Samtlige projekter i handlingsplanen fremgår af bilag 3, der viser, hvor mange pladser de enkelte projekter indeholder, projektøkonomien og den forventede ibrugtagingsdato. Børne- og Ungdomsudvalget har i 2008 og 2009 fået tilført ekstra midler til etablering af daginstitutionspladser. Bilaget viser desuden, hvorledes disse midler er disponeret.

I forhold til de tidsplaner, der blev udmeldt i de forskelle indstillinger om anlægsbevillinger, er enkelte projekter forsinkede få måneder. Forsinkelserne skyldes især, at det i flere tilfælde har taget længere tid end ventet at få lejekontrakter på plads, samt at nogle af grundene har været forurenede.

Da handlingsplanen vedrørende pasningsgarantien blev fremlagt, indeholdt den et uspecificeret daginstitutionsprojekt med 5 grupper i Indre By. Forvaltningen arbejder nu med et konkret projekt på den kommunale ejendom Studiestræde 54 (Vandværksgrunden). Projektet omfatter i første omgang en daginstitution med 14 grupper. Projektet finansieres dels af de midler, der var afsat til institutionen i Indre By, dels af de midler der var afsat til projekter, der enten er udskudt eller opgivet. I den reviderede udbygningsplan, som fremgår af denne indstilling, udvides institutionen i Studiestræde med yderligere 4 grupper, til i alt 18 børnegrupper.

Allerede igangsat byggeri i forhold til vurderingen af anlægsbehovet

Alle de igangsatte udbygninger på 0-5 års området er i behovsprognosen indlagt i den fremtidige kapacitet på 0-5 års området. Eksempelvis i Indre By, hvor alle de finansierede projekter også fremadrettet fremgår af den samlede 0-2 års kapacitet (den blå linje):

Det fremgår af ovenstående, at der i behovsprognosens kapacitet både tages højde for kendte op- og nednormeringer. Således er 12-14 opnormeringerne, som ophører d. 31. marts 2010, trukket fra den samlede kapacitet i april 2010. Tilsvarende er alt finansieret byggeri, omlægning, fleksible ordninger, minibusser og udvidelser ligeledes indlagt i kapaciteten på de forventede ibrugtagningsdatoer. Herved sikres det, at behovet for pladser vurderes i forhold til den fremadrettede kapacitet i de enkelte distrikter.

Det betyder, at når der eksempelvis vurderes at være et anlægsbehov, så er det *udover* de allerede finansierede projekter.

Gældende nationale og lokale standarder

Der er på 0-5 års- og skoleområdet vedtaget både nationale og lokale standarder for området. De nationale standarder er alle kommuner forpligtet til at overholde, mens de lokale standarder for serviceniveauet i den konkrete kommune kan justeres med udgangspunkt i de lokale forhold.

I det nedenstående afsnit beskrives kort de nationale og lokale standarder på henholdsvis 0-5 års- og skoleområdet i Københavns Kommune.

På 0-5 års området er der følgende nationale standarder, som kommuner skal overholde:

- Pasningsgaranti
- Frit valg
- Bevarelse af plads ved flytning
- Bygningsreglement (2008)

Pasningsgaranti

Pasningsgarantien er reguleret i Dagtilbudslovens § 23, hvorefter "*alle børn indtil skolestart har adgang til at blive optaget i et dagtilbud*". Det betyder, at den enkelte kommune skal anviser pladser til alle børn i alderen 26 uger og indtil skolestart med bopæl i den enkelte kommune.

Pasningsgarantien indebærer ikke, at børn har garanti for en plads i et bestemt dagtilbud, men at børn er garanteret en plads i et alderssvarende tilbud inden for kommunens grænser. Man kan altså godt anviser over hele byen, men man kan ikke anviser frit mellem pladstyperne.

For at opfylde pasningsgarantien skal pladsen anvises i:

- Et alderssvarende dagtilbud – "*... skal være relevant for barnet i forhold til bla. barnets alder, udviklingstrin med videre. Det er den enkelte kommune, der for egne tilbud og efter aftale med selvejende daginstitutioner og private dagplejere fastsætter, hvilken*

aldersgruppe de enkelte dagtilbud er forbeholdt".

- En selvejende daginstitution, i kommunal eller privat dagpleje eller i en eksisterende puljeordning

I henhold til Dagtilbudslovens § 24 bryder en kommune pasningsgarantien, hvis der ikke kan anvises en plads i henhold til § 23 senest fra den dato, hvor barnet er garanteret en plads. Et brud har økonomiske konsekvenser for kommunen både i forhold til det barn/de børn, hvor pasningsgarantien ikke kan overholdes og i forhold til alle forældre bosiddende i Københavns Kommune.

Den økonomiske konsekvens ved manglende overholdelse af pasningsgaranti er på 5,4 millioner kroner netto pr. måned (med det nuværende antal indmeldte). Dertil kommer en eventuel forøgelse af tilskud til de private ordninger, da tilskudsprocenten skal forøges fra 75 til 78, hvis pasningsgarantien ikke overholdes (Jf. Dagtilbudsloven § 25).

Frit valg ordningen

I henhold til Dagtilbudslovens § 28 har alle børn adgang til at blive optaget i et dagtilbud i en anden kommune end deres opholdskommune *"fra det tidspunkt, hvor forældrene efter opholdskommunens retningslinjer har fået et tilsagn om tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbuddet"*.

En kommune har dog mulighed for at lukke ventelister for børn i andre kommuner *"af kapacitetsmæssige grunde og under væsentlige hensyn til børn med ophold i kommunen"*. Beslutningen om at lukke ventelisten for udenkommunale børn skal offentliggøres lokalt. Lukningen af ventelisten skal opdateres hver 3. måned. Københavns Kommunes venteliste er pt. lukket til d. 16. oktober 2009.

Bevarelse af plads ved flytning

Et barn har ret til at bevare en plads i dagtilbud, hvis barnet og dets forældre flytter til en anden kommune. Denne ret til at bevare en plads ved flytning til en anden kommune opretholdes, selvom ventelisten i øvrigt er lukket i den kommune, hvor barnet er i dagtilbud.

Et barn, som har en plads i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, har ikke en automatisk ret til oprykning til andre dagtilbud i den anden kommune, f.eks. fra vuggestue til børnehave, medmindre der er tale om en aldersintegreret institution, hvor oprykning sker automatisk, og hvor udgangspunktet er, at alle børn oprykkes inden for tilbuddet.

Bygningsreglement 2008

I bygningsreglementet (2008) stilles der i afsnit 4.4.2. følgende arealkrav til børneinstitutioner:

"... Opholdsrum i dag- og døgninstitutioner for pasning af børn skal mindst have et frit gulvareal på 3 m² pr. barn i vuggestuer og 2 m² pr. barn i børnehaver...."

Der kan gives tilladelse til at anvende en institution til pasning af det antal børn, der efter bygningsreglementets arealregel er plads til i samtlige rum, der betragtes som opholdsrum.

I bygningsreglementets forstand er "opholdsrum" alle rum, som børnene opholder sig i, dvs. grupperum, fællesrum og evt. mindre værksteder, pudrum m.v., som opfylder de samme krav, der stilles til et grupperum.

Udover ovenstående er der krav til udeareal, som er tilknyttet institutionen. Hvis institutionen ikke har tilstrækkeligt udeareal, så kan en permanent opnormering kun gennemføres, hvis Teknik- og Miljøforvaltningen giver dispensation for manglende udeareal.

På skoleområdet er der følgende bestemmelse, som skal overholdes på området:

- Antal børn pr. klasse
- Skoledistrikts-bestemmelser

- Ændring af skoledistrikter
- Transport
- Frit skolevalg
- Bygningsreglement (2008)

Antal børn pr. klasse

Ifølge Folkeskolelovens § 17 må elevtallet i børnehaveklassen og i grundskolens klasser normalt ikke overstige 28 ved skoleårets begyndelse. Kommunalbestyrelsen kan dog i særlige tilfælde tillade et højere elevtal i grundskolens klasser, dog ikke over 30.

Skoledistrikts-bestemmelser

Ifølge Folkeskolelovens § 36 stk. 2 hører der til hver skole et skoledistrikt, der kan være større eller mindre for de enkelte klassetrin.

Ændring af skoledistrikter

Ifølge Folkeskolelovens § 40 stk. 2. er det kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om kommunens inddeling i skoledistrikter. Beslutninger om distriktsændringer, som følge af strukturændringer, træffes efter høring og indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Transport

Ifølge Folkeskolelovens § 26 skal kommunalbestyrelsen sørge for befordring mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed, hvis hensynet til trafiksikkerheden tilsiger dette, eller afstanden mellem skole og hjemmet er for lang. Kriterierne herfor er fastsat ud fra afstand mellem skole og hjem, alder på barnet samt trafiksikkerhed.

Frit skolevalg

Ifølge Folkeskolelovens § 36 Stk. 3 har forældre krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk.

Bygningsreglement (2008)

Ved nybygning og ved væsentlige ombygninger af gamle skoler skal bygningsreglementet overholdes. Dvs. nye skoler skal leve op til nuværende standarder for bygninger og ældre skoler der udbygges væsentligt skal bringes op til tilsvarende niveau.

Politisk besluttet serviceniveau

Der er, udover de gældende nationale standarder, samtidig et lokalpolitisk fastsat serviceniveau for henholdsvis dagtilbuds- og skoleområdet.

Det er den enkelte kommune, der fastsætter retningslinjer og træffer afgørelse om optagelse i dagtilbud. I København fastsætter Børne- og Ungdomsudvalget retningslinjerne for optagelse i dagtilbud ud fra de lokale behov i kommunen. Ved fastsættelse af retningslinjer kan Børne- og Ungdomsudvalget, indenfor pasningsgarantiens rammer, tage hensyn til eksempelvis søskende, sammensætning af børnegruppen og dagtilbuddets geografiske placering.

På grund af det stigende børnetal i Københavns Kommune og for at kunne opfylde pasningsgarantien på 0-5 års området, er det politisk besluttet, på udvalgte områder, at dispensere midlertidigt fra det tidligere serviceniveau.

I det nedenstående gennemgås de politiske besluttede serviceniveau, der tages udgangspunkt i:

- Pasning inden for fire kilometer for vuggestuebørn
- Pasning inden for fire kilometer for børnehalebørn
- Garanti for overgang for vuggestuebørn i integrerede institutioner
- Søskendehensyn

- Mulighed for at takke nej til en plads i en udflytterbørnehave
- Hjemklasseprincip
- Inddeling af skole-/grunddistrikter
- Pasningsgaranti for fritidshjemsbørn
- Klubgaranti

På grund af den nuværende pasningssituation i Københavns Kommune, så er det på 0-5 års området politisk besluttet at dispensere midlertidigt fra det tidligere serviceniveau. Udgangspunktet er dog, at dispensationen er midlertidig og, at det politisk fastsatte serviceniveau skal genindføres i Københavns Kommune.

I nedenstående tabeller gennemgås det politisk besluttede serviceniveau på 0-5 års- og skoleområdet.

Tabel 2: Politisk besluttet serviceniveau - 0-5 års området

Serviceniveau	Formål	Status	Politisk beslutning om serviceniveau
"Pasning inden for 4. kilometer for 0-2 årige"	At børn tilbydes pasning i deres bopælsdistrikt eller nabolandsdistrikt, dog maksimalt fire kilometer fra deres bopæl.	Er ophævet pr. november 2007. (BUU 14/11 2007). Børn kan tilbydes pasning inden for kommunegrænsen i Københavns Kommune. Ved tilbud om en plads via garantilisten, som er mere end fire kilometer fra bopælen, så kan barnet fortsætte på venteliste til ønskeinstitutionen.	Serviceniveauet om at en vuggestueplads tilbydes inden for 4. kilometer fra bopælen ønskes genindført, når pladssituationen muliggør dette.
"Børnehaven inden for 4. kilometer"	At børn tilbydes en børnehaveplads i deres bopælsdistrikt eller nabolandsdistrikt, dog maksimalt fire kilometer fra deres bopæl.	Er ophævet pr. 1. juli 2009 (BUU 25/2 2009). Børn kan tilbydes en børnehaveplads inden for kommunegrænsen i Københavns Kommune.	Serviceniveauet om at en børnehaveplads tilbydes inden for 4. kilometer fra bopælen ønskes genindført når pladssituationen muliggør dette.
"Garanti for overgang for vuggestuebørn i integrerede institutioner"	At sikre, at børn der starter i vuggestuen i en integreret institution er sikret en plads i institutionens børnehavedel. Dette sikres traditionelt ved en 45% / 55 % fordeling mellem vuggestue- og børnehavebørn.	Er ophævet pr. 1. juli 2009 (BUU 25/2 2009). Der er ingen garanti for overgang i integrerede institutioner, hvis: 1. Den integrerede institution tilsander - dvs. ikke kan tilbyde plads i børnehavedelen når børn fylder 2 år og 10 måneder 2. Der er ledige børnehavepladser i andre institutioner 3. De ledige børnehavepladser ikke kan fyldes op fra de "rene" vuggestuer alene 4. Pasningsgarantien ikke kan overholdes, medmindre disse børn bliver flyttet Det faktum, at integrerede institutioner ikke altid kan sikre overgang for børnene mellem vuggestue- og børnehavedelen, når børnene er 2 år og 10 måneder, kan samtidig have økonomiske konsekvenser for institutionen.	Serviceniveauet om, at vuggestuebørn i integrerede institutioner er sikret en plads i institutionens børnehavedel ønskes genindført når pladssituationen muliggør dette. En løsningsmodel kan være, at tilbyde udflytterdele, som planlægges at blive tilknyttet eksisterende institutionernes fællesrum, til integrerede institutioner med tilsandingsproblemer. Hermed bliver den eksisterende institution eksempelvis opnormeret med 50 børnehavebørn, hvorved de kan sikre plads til alle vuggestuebørn, som starter i institutionen og samtidig også har en højere grad af budgetstabilitet..
"Søskendehensyn"	Et søskendebarn, der skal i vuggestue, kan beholde sin placering på ventelisten til den institution, barnets bror eller søster er meldt ind i, selv om barnet får tilbudt en plads i en anden vuggestue eller dagpleje. Børn med søskende i en anden børnehave har generelt fortrin til en ledig plads i barnets bror eller søsters børnehave.	Der er fortsat søskendehensyn i Københavns Kommune.	Serviceniveauet om, at der er søskendehensyn i Københavns Kommune ønskes bibeholdt.
"Forældre kan takke nej til en børnehaveplads i en udflytterbørnehave"	At forældre kan takke nej til en plads i udflytterbørnehaver og fortsætte i vuggestuen til en anden børnehaveplads tilbydes. Formålet er at imødekomme, at en udflytterinstitution er mindre fleksibel i forhold til aflevering og afhentning for forældrene, da børnene skal afleveres inden bussen kører om morgenen.	Er ophævet for børn, der bliver tilbudt en plads med opstart fra 1. august 2009 (BUU 25/2 2009). Hvis forældre takker nej til en plads i en udflytterbørnehave, vil barnet automatisk blive meldt ud af vuggestue/dagpleje, med en måneds varsel dog tidligst når barnet er 2 år og 10 måneder.	Serviceniveauet om, at forældre kan takke nej til en børnehaveplads ønskes genindført når pladssituationen muliggør dette.

Table 3: Politisk besluttet serviceniveau – Skole-, fritidshjem- og skoleområdet

Serviceniveau	Formål	Status	
"hjemklasse-princippet"	Hjemklasseprincippet, dvs. ét basislokale pr. klasse, er et grundlæggende princip i Københavns Kommunes udbygning af skoler. Hjemklasseprincippet må dog ikke virke blokerende for nye pædagogiske strømninger (jf. Bilag 4)	Antallet af vandreklasser er steget fra 12 til 18 mellem 2007 og 2009, da der har været behov for ekstra kapacitet særligt i Indre By, på Østerbro og Vesterbro/ Kgs. Enghave. I andre distrikter har det været muligt at udbygge efter behovet.	
Inddeling af skole-/grund-distrikter	Ændringer i inddelingen besluttet af Borgerrepræsentationen efter indhentet udtalelse fra de berørte skolebestyrelser. Skolernes grunddistrikter tilpasses løbende skolerne således at elevunderlaget passer til skolens fysiske kapacitet. Ændringsforslag udarbejdes endvidere under hensyn til trafikikkerheden og hensynet til elevsammensætningen på skolerne.	Kapacitetstilpasningerne er opfyldt de steder hvor dette er muligt. Trafikkerheden dog undtaget, idet plan for forbedring af trafik-sikkerhed ved sammenlagte skoler, samt broforbindelse over Scandiagade/Vasbygade krydset (Sydhavn – Bavnehøj) mangler. Afstand mellem skole og bopæl er under minimumsgrænsen for transportforpligtigelserne, dog med undtagelse af den midlertidige 'Ørestad skole' på Islands Brygge.	Der mangler en sikker skolevej mellem Sydhavn og Bavnehøj Skole. Transportforpligtigelse for 'Ørestads eleverne' til Islands Brygge.
Pasnings-garanti for fritidshjems-pladser	Alle børn i børnehaveklasse og 1.-3. klasse tilbydes en fritidshjemsplads.	Er opfyldt p.t. men det har været nødvendigt at merindskrive og ændre skoletilknytning i flere distrikter for at opretholde pasningsgarantien inden for de enkelte skoledistrikter	Serviceniveauet om pasningsgaranti på en fritidshjemsplads ønsket opretholdt fremadrettet.
Klubgaranti	Pasningsgaranti for klubbørn	Er opfyldt p.t. I princippet er der tale om børn mellem 10-11 år (BR beslutning jf. BUU referat 30. januar 2008). I Københavns Kommune drejer det sig reelt om de 10-14 årige børn og unge. Der arbejdes efter at sikre plads til alle de 10-14 årige blandt andet af hensyn til initiativerne omkring "Sikker By", men Københavns Kommune er kun er forpligtet til at opfylde pladsgaranti for de 10-11 årige. Der er ikke afsat midler til etablering af klubber for de 12-14 årige i de nyudbyggede områder såsom Kongens Enghave og Ørestad.	Selvom Københavns Kommune kun er forpligtet til at garantere pladser til 10-11 årige under pasningsgarantien, tilstræbes derudover også at kunne fastholde pladsgarantien for de 10-14 årige.
Integration af tosprogede elever	Mere blandet elevsammensætning på skolerne	Via Københavnermodellen for Integration reserves enkelte pladser til tosprogede elever. Der pågår i øjeblikket forhandlinger om yderligere integration. Dette kan medføre beslutning vedrørende ønske om yderligere fordeling af tosprogede elever.	Grundet begrænset kapacitet er Københavnermodellen begrænset. Såfremt der ønskes yderligere fordeling af tosprogede elever, vil dette medføre yderligere behov for udbygning af kapaciteten på f.eks. Indre By og Østerbro

Optimale rammer for pladsetablering og pladsstyring på 0-17 års området

For fremadrettet at sikre optimale rammer for pladsetableringen og pladsstyringen på 0-5 års-, fritidshjem, klub- og skoleområdet kan der fastsættes nogle overordnede optimale scenarier på 0-17 års området:

- Tilstrækkelig kapacitet på området, som kan aktiveres eller deaktiveres ved ændringer i behov
- Tildeling af anlægsmidler i forhold til befolkningstilvæksten på området
- Langsigtede anlægsplaner, med mulighed for at omdisponere inden for rammen
- På 0-5 årsområdet ville det endvidere være optimalt, hvis der frit kunne flekses mellem pasningstyperne og gruppeinddelinger
- Udbygning til 100 % af spidsbelastningsbehovet, hvor de 10 % udgør pladser, som kan flekse op og ned ved behov

I forhold til ovenstående optimale scenarier, så gør Børne- og Ungdomsforvaltningen allerede en del tiltag for at sikre fleksibilitet og bæredygtighed i den fremadrettede styring og planlægning af 0-17 års området.

I de nedenstående skemaer vurderes der i det nedenstående forskellige tiltag i forhold til muligheder, begrænsninger, bæredygtighed og fleksibilitet. Samtidig angives der en status på, hvordan Børne- og Ungdomsforvaltningen benytter disse tiltag og om de fremadrettede muligheder. Afslutningsvis konkluderes der på brugbarheden af de konkrete forslag i den nuværende pladsetablering og pladsstyring på dagtilbuds- og skoleområdet.

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)

Tiltag:

Anvendelse af eksisterende institutioners fællesrum til eksempelvis opsamlingslokale til udflytterdele eller opnormering af udvalgte institutioner

Muligheder ved tiltag

I bygningsreglementet (2008) stilles der i afsnit 4.4.2. følgende arealkrav til børneinstitutioner:

"... Opholdsrum i dag- og døgninstitutioner for pasning af børn skal mindst have et frit gulvareal på 3 m² pr. barn i vuggestuer og 2 m² pr. barn i børnehaver..."

Derudover bliver institutionerne i Københavns Kommune traditionelt indrettet med et fællesrum på ca. 10 m² pr. børnegruppe. I henhold til bygningsreglementets arealregel kan der gives tilladelse til pasning af børn i forhold til den plads, som der er i samtlige rum, der betragtes som "opholdsrum". I byggereglementets forstand er "opholdsrum" alle rum, som børnene opholder sig i, dvs. grupperum, fællesrum og evt. mindre værksteder, pudserum mv., som opfylder de samme krav, der stilles til et grupperum.

Fællesrum kan således godt benyttes til børnepasning og kunne benyttes til opnormering af eksisterende institutioner. En opnormering af en eksisterende institution kræver dog ekstra udeareal (10 m² pr. barn eller et friareal af samme størrelsesorden som etagearealet). Men der er mulighed for, at udvalgte institutioner med ekstra inde- og udeareal kan opnormeres yderligere.

Derfor foreslås det at benytte fællesrummet som opsamlingssted for en udflytterbus. Ved at oprette udflytterenheder og skovbørnehaver kan børnene blive hentet i institutionen og kørt i bus til en anden lokalitet. Fællesrummet vil kun blive benyttet ved opsamling af børnene om morgenen samt aflevering af børnene om eftermiddagen.

Ændring af fællesrum til opsamlingssted er en billig og hurtig løsning, da det kun kræver ekstra montering og ikke omfatter anlægsomkostninger.

<p>Tiltaget giver en stor fleksibilitet i anvendelsen af den bygningsmæssige og pladsmæssige kapacitet i København, da tilknytningen af udflytterdele relativt nemt kan flyttes fra et distrikt til et andet, hvis behovet ændrer sig over tid. Samtidig er ordningen fleksibel, da pladsudnyttelsen i de eksisterende institutioner benyttes optimalt ved at inddrage allerede eksisterende fællesrum.</p>	
<p style="text-align: center;">Begrænsninger ved tiltag</p>	
<p>Etablering af fællesrum udgør ca. 6 % af anlægsomkostningerne.</p> <p>Det kræver et udflyttersted, hvor bussen kan køre til. Opsamlingsstedet/fællesrummet skal have tilstrækkeligt areal til, at alle børnene kan være i fællesrummet, hvis eksempelvis bussen en dag ikke kan køre.</p> <p>Det anbefales, at der afsættes monteringsbeløb til de pågældende børn, hvilket typisk udgør 5.000 kr. pr. børnehaveplads. Monteringen sikrer, at institutionen kan indkøbe knager, borde og stole til brug i udflytterstedet.</p>	
<p style="text-align: center;">Status i Københavns Kommune</p>	
<p>Oprettelse af udflytterenheder er en særdeles fleksibel løsning, men samtidig en forholdsvis dyr løsning – primært i drift, men også i anlæg. Der foreligger en aftale om, at den enkelte institution ikke må normeres med et højere børneantal end, hvad der kan rummes i grupperummene. Det vurderes ikke, at denne aftale ændres, hvis der tilknyttes en udflytterdel som anvender fællesrum til opsamling.</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja	Ja
<p style="text-align: center;">Konklusion</p>	
<p>Alle nye institutioner bygges med et fællesrum på 10 m² pr. grupperum.</p> <p>Det anbefales, at fællesrummene inddrages i udvalgte institutioner, med tilstrækkelig bygningsmæssig kapacitet. Herved kan udvalgte institutioner tilknyttes en udflytterdel, hvor institutionerne kan køre ud med en større eller mindre gruppe børn. En udflytterdel udgør typisk to børnehavegrupper og institutionerne modtager traditionel pladspris til alle børnene samt dækning af bustransport.</p> <p>Der er pt. flere forskellige anlægsprojekter, som kan benyttes til udflytter- eller skovbørnehaver, herunder eksempelvis den tidligere Voldparken skole (jf. bilag 2).</p>	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)	
Tiltag:	
Alle daginstitutioner bygges fleksibelt	
Muligheder ved tiltag	
<p>Alle byggerier foretaget efter 1995 er opført med indbygget fleksibilitet i grupperummene. Det betyder, at alle grupperum har et frit gulvareal på minimum 44 m², som derved sikrer at der er plads til 22 børn.</p> <p>Det betyder, at 12 vuggestuebørn har flere kvadratmeter end minimumskravet. Vuggestuegrupper kan derfor opnormeres midlertidigt fra 12 til 14 børn i alle institutioner bygget efter 1995, da de har areal til de ekstra børn i grupperummene. Pladserne kan hurtigt gennemføres, da der tilstrækkeligt areal til børnene i grupperummene. De steder hvor grupperummene er 45 kvadratmetre kan opnormeres til 15 børn.</p>	
Begrænsninger ved tiltag	
<p>Etablering af fleksible grupperum udgør ca. 2 % af anlægsomkostningerne.</p> <p>Integrerede institutioner, som opnormeres i vuggestuegrupperne har risiko for at blive såkaldt "skævt normeret". Det betyder, at institutionen ikke kan garantere overgangen fra vuggestue- til børnehavedelen i integrerede institutioner, da der er for mange vuggestuebørn i forhold til antallet af børnehavpladser.</p>	
Status i Københavns Kommune	
<p>12-14 opnormering i grupperummene er implementeret midlertidigt i København (i alt 306 vuggestuepladser i hele byen). Opnormeringen ophører pr. 31. marts 2010.</p> <p>Opnormeringspladserne er noget dyrere end traditionelle merindskrivninger, da alle institutioner har modtaget et ekstra tillæg pr. barn pr. år. Ligesom at institutionerne modtager 10.000 kr. i montering pr. plads. I forbindelse med opnormeringen er der ligeledes indkøbt minibusser, som tilknyttes udvalgte institutioner i opnormeringsperioden.</p> <p>For at kunne gennemføre tiltaget, så er der samtidig dispenseret for reglen om overgang mellem vuggestue og børnehave i integrerede institutioner.</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja	Ja
Konklusion	
<p>Alle udbygninger af nye daginstitutioner bygges fortsat fleksibelt og sikrer dermed en optimal pladsudnyttelse og mulighed for at flegse mellem forskellige pladstyper.</p> <p>12-14 opnormeringen ophører pr. 31. marts 2010. Det anbefales, at alle institutioner får tilbud om frivilligt at forlænge opnormeringen fremadrettet til traditionel pladspris.</p> <p>Det anbefales samtidig, at der fremadrettet søges at have en grupperumsinddeling i de københavnske daginstitutioner på 12 vuggestuebørn og 22 børnehavebørn, og at opnormering i grupperummene kun benyttes frivilligt og som et muligt midlertidigt og fleksibelt tiltag ved periodevis behov. Denne regel skal beskrives i alle vejledningspjecer, så den er forældrene bekendt.</p>	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)	
Tiltag:	
Merindskrivning i eksisterende institutioner	
Muligheder ved tiltag	
<p>Ved aftale om merindskrivning kan en institution indskrive børn udover deres normering. Institutionen får traditionel pladspris pr. barn ved en aftalt merindskrivning. Merindskrivningspladser er et meget fleksibelt tiltag, som hurtigt kan etableres og koster traditionel pladspris. Ved længere tids merindskrivning udløses et monteringsbeløb pr. barn (10.000 kr. for vuggestuebørn og 5.000 kr. til børnehalebørn) til indkøb af krybbe, stol, knage m.v. Det anbefales samtidig, at pålagt merindskrivning udløser et driftstillæg pr. plads, som også er blevet givet ved 12-14 opnormeringerne på udvalgte institutioner. Tillægget udgør 38.582 kr. pr. plads pr. år i 2009.</p> <p>Aftaler om merindskrivning kan målrettes behovet for midlertidige pladser på henholdsvis vuggestue- og børnehaveområdet.</p>	
Begrænsninger ved tiltag	
<p>Kræver indeareal og udeareal til de ekstra børn. Hvis institutionen ikke har tilstrækkeligt udeareal, så kan en permanent merindskrivning/opnormering kun gennemføres, hvis Teknik- og Miljøforvaltningen giver dispensation for manglende udeareal.</p> <p>Hvis institutionen hverken har tilstrækkeligt indeareal eller udeareal, kan der kun merindskrives i de perioder, hvor ikke alle børn er tilstedeværende i institutionen på samme tid. Som det fremgår nedenfor anvender langt størstedelen af institutionerne muligheden for merindskrivning.</p>	
Status i Københavns Kommune	
<p>Alle 0-5 års institutioner kan med den gældende budgetmodel passe børn for 100.000 kr. udover deres maksimale budget uden en merindskrivningsaftale.</p> <p>I 2009 blev der indgået aftaler for merindskrivning på 230 pladser over året. Aftalerne løber mellem 1-9 måneder. Det bemærkes, at disse merindskrivningsaftaler afregnes til traditionel pladspris.</p> <p>Derudover har distrikterne Amager, Indre By, Vesterbro og Østerbro mulighed for at merindskrive frit uden en forudgående aftale, institutionerne i disse distrikter får betaling for alle børn de passer udover normeringen, da der er ekstra behov for pladserne i disse distrikter.</p> <p>Der har i 2008 og 2009 været en samlet belægning på over 100 % i institutionerne (jf. også rapport til Deloitte omkring pladsstyring)</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja	Ja
Konklusion	
<p>Merindskrivningen er en midlertidig foranstaltning, som eksempelvis kan benyttes indtil de kan erstattes af mere permanente pladser eller de kan anvendes periodevis, som det er tilfældet i den nuværende institutionsmasse. Pladserne er meget fleksible og forbundet med få ekstra monteringsudgifter at etablere i kortere eller længere varighed.</p>	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)	
Tiltag:	
Ændre udbygning af 0-5 års pladser fra 90 % til 100 % af det maksimale behov over året	
Muligheder ved tiltag	
Ved en 100 % udbygning sikres det, at der er ekstra kapacitet, som kan aktiveres, hvis børnetallet stiger med kort varsel. Et vigtigt grundlag i estimeringen af behovet for pladser er befolkningsprognosen. For at sikre tilstrækkeligt med pladser – også ved fejlskøn i befolkningsprognosen – er det nødvendigt med fleksibilitet i institutionsmassen.	
Begrænsninger ved tiltag	
En udbygning til 100 % vil give en udbygning til det maksimale behov over året, men deraf mulighed for ledig kapacitet øvrige måneder om året. Det vil være omkostningstungt at udbygge til 100 % af spidsbelastningen og vil samtidig forlange, at institutionerne kan flegse deres normering over året for at undgå budgetusikkerhed grundet ledig kapacitet.	
Status i Københavns Kommune	
Det er politisk vedtaget, at der udbygges til 90 % af spidsbelastningsbehovet, da det forudsættes at merindskrivninger i traditionelle og private pasningsordninger kan dække de resterende 10% af spidsbelastningsbehovet. Denne løsning er dog sårbar ved eksempelvis uventet befolkningstilvækst.	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
<p>Delvist, bæredygtigt at bygge stort og samtidig bæredygtigt at have ekstra kapacitet som kan aktiveres. Men det er ikke anlægsøkonomisk bæredygtigt at bygge til 100 % af spidsbelastningsbehovet.</p> <p>Driftsøkonomisk vil det være muligt at regulere efter belægningen over året, hvorfor den ekstra bygningsmæssige kapacitet ikke vil medføre øgede driftsudgifter.</p>	Ja
Konklusion	
Det anbefales at ændre udbygningsniveauet fra 90 % til 100 % af spidsbelastningen, da det vurderes, at de 10 % af udbygningen kan flegse op og ned ved behov. En udbygning til 100 % af spidsbelastningsbehovet kan sikre fleksibilitet i kapaciteten ved fejlskøn i befolkningsprognoser, som kan medvirke til at behovet for pladser stiger eller falder med kort varsel.	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)	
Tiltag:	
Sammenlægge flere institutioner og skabe større, bæredygtige institutioner	
Muligheder ved tiltag	
<p>Tiltaget kan sikre en effektiv ressourceanvendelse gennem nedbringelse af enhedsudgifterne pr. barn ved at nedbringe antallet af små, utidssvarende institutioner. Institutionerne bliver samtidig mindre sårbare overfor udsving i børnetal.</p> <p>Store institutioner kan sikre en effektiv plads- og kapacitetsstyring og kapacitetsudnyttelse (eksempelvis ved overgange fra et tilbud til et andet) og en bedst mulig udnyttelse af bygningsmassen. Store institutioner giver mulighed for bedre udnyttelse af bygningsmassen samt lavere driftsudgifter, både med hensyn til energi- og personaleudgifter. Etablering af store institutioner giver samlet et lavere arealbehov og en lavere anlægskostning.</p>	
Begrænsninger ved tiltag	
<p>Tiltaget vil begrænse mangfoldigheden i udbuddet af forskellige tilbud i den københavnske institutionsmasse. Der vil være forældre, som foretrækker mindre institutioner og som vil anse tiltaget som en serviceforringelse.</p> <p>Selvejende institutioner kan kræve en fornyet driftsoverenskomst ved forslag om sammenlægning eller ændring af institutionens børnenormering. Det tager minimum 9 måneder at ændre en driftsoverenskomst. Risikoen ved at forsøge at sammenlægge små selvejende institutioner er desuden, at institutionerne kan vælge at overgå til en privat institution og hermed selv kan administrere ventelisten og anvisningen til institutionen.</p> <p>Forslaget kræver, at der mulighed for at sammenlægge eller anlægge nye store institutioner, da en stor del af den nuværende institutionsmasse er placeret i tæt bebyggede området, eksempelvis lejlighedskomplekser.</p>	
Status i Københavns Kommune	
<p>Der er i alt 46 institutioner i Københavns Kommune med en normering på under 30 børn i alderen 0-5 år. Af disse institutioner er der: 38 selvejende institutioner, 6 kommunale institutioner og 2 puljeinstitutioner. Institutionerne fordeler sig på samtlige distrikter, men at der er flest i Vanløse/Brønshøj (11), Indre By/Christianshavn (8) og Østerbro (8). Hvis målet er at sammenlægge små kommunale institutioner, så er der umiddelbart ikke institutioner med under 30 børn, som ligger i nærheden af hinanden. De to institutioner som ligger tættest er en kilometer fra hinanden. Den ene institution er en halvdagsbørnehave (åben 35 timer), mens den anden er en lille børnehave med 22 børn.</p> <p>I 2007 blev der vedtaget en strukturtilpasning i de københavnske skoler og daginstitutioner. I forbindelse med tilpasningen gennemgik Børne- og Ungdomsforvaltningen institutionsmassen og udarbejdede forslag til sammenlægninger ud fra 3 kriterier: geografisk placering, institutionens størrelse og muligheden for at etablere integrerede institutioner. Forvaltningens forslag blev sendt i offentlig og direkte høring, hvorefter Borgerrepræsentationen på baggrund af høringssvarene traf den endelige beslutning om, hvilke institutioner, der skulle sammenlægges. Der blev sammenlagt mere end 100 institutioner og skoler.</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja, tiltaget sikrer udvikling og fastholdelse af fagligt, ledelsesmæssigt, administrativt og økonomisk bæredygtige enheder.	Delvist
Konklusion	
<p>Ved en gennemgang af de eksisterende små institutioner i Københavns Kommune, så vurderes der ikke at være grundlag for at sammenlægge yderligere institutioner. Men det anbefales, at der fremadrettet udbygges stort og med fleksibilitet mellem pladstyperne. Herved bevares mangfoldigheden i den københavnske institutionsmasse og der sikres, også fremadrettet en både bæredygtig og fleksibel institutionsmasse i København.</p>	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (0-5 års området)	
Tiltag: Brug af minibusser	
Muligheder ved tiltag	
<p>Minibusordningen giver mulighed for at opnormere udvalgte institutioner i områder med behov for ekstra pladser, samtidig med at institutionen får mulighed for at tage på ture med mindre børnegrupper. Ved tilknytning af minibus bliver institutionerne enten opnormeret med fem vuggestue- eller seks børnehavebørn i spidsbelastningsperioden.</p> <p>Ordningen er meget fleksibel, da den giver institutioner med manglende ude- og indeareal mulighed for at opnormere. Da busserne fordeles en gang årligt sikres det, at pladserne etableres i distrikter med behov for ekstra pladser.</p>	
Begrænsninger ved tiltag	
<p>Pladserne er dyrere end traditionelle pladser. Bussen har en begrænset levetid, før den skal udskiftes. Samtidig er der allerede ca. 45 minibusser i Københavns Kommune, hvorved ekstra minibusser kan være svære at afsætte. Der er store og stigende parkeringsudgifter ved anvendelse af busserne.</p>	
Status i Københavns Kommune	
<p>Børne- og Ungdomsforvaltningen har ca. 45 minibusser, som fungerer som sæsonudjævnende tiltag. Institutioner, der får tildelt en minibus, indskrives 5 vuggestuebørn eller 6 børnehavebørn ekstra i forårsmånederne. Minibusserne fordeles en gang årligt.</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Delvist, busserne skal løbende udskiftes	Ja
Konklusion	
<p>Det anbefales at bibeholde minibusserne som sæsonudjævnende tiltag, da det både er en fleksibel og bæredygtig ordning. Samtidig er det et tiltag, som sikrer en fleksibilitet mellem pladstyperne og fleksibilitet i forhold til at placere pladserne i distrikter med behov.</p> <p>Der er allerede mange minibusser i brug, og det vurderes derfor, at der vil være svært at afsætte yderligere minibusser til institutionerne i København.</p>	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (skoleområdet)	
Tiltag	
Nye skoler etableres som bæredygtige enheder på minimum 3 spor.	
Muligheder ved tiltag	
Etablering af nye skoler med minimum 3 spor sikrer bæredygtige økonomiske skoleenheder med gode forudsætninger for pædagogisk udvikling.	
Begrænsninger ved tiltag	
Ingen	
Status i Københavns Kommune	
Det forholder sig således, at der allerede er nye skoler under opførelse, hvor der på hver skole etableres 3 spor. De skoler, der er tale om, er Ørestad Skole på Amager og Sydhavn Skole på Vesterbro/Kgs Enghave. Disse skoler forventes færdige i henholdsvis 2012 og 2013.	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja – jf. beslutning om 3 spor som optimalt antal spor for Københavnske folkeskoler (BUU 15. august 2007).	Nej
Konklusion	
Københavns Kommune sigter på at etableres større skoleenheder som er økonomisk mere bæredygtige end små enheder, og har bedre forudsætninger for pædagogisk udvikling.	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (skoleområdet)	
Tiltag	
Nye skoler etableres som bæredygtige enheder med KKFO og klub.	
Muligheder ved tiltag	
Der etableres KKFO ved nybyggeri på skoler og hvis muligt også klubpladser som dækker behovet for pladser for skolen elever.	
Begrænsninger ved tiltag	
Ingen	
Status i Københavns Kommune	
De nye skoler i Ørestad og Sydhavn er planlagt med KKFO i bygningen.	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja – omkostninger til etablering af KKFO på skoler er lavere end etablering af fritidshjem.	Ja – ved KKFO på skoler anvendes lokalerne mere fleksibelt både i skole- og fritid.
Konklusion	
Københavns Kommune sigter på at etablere KKFO og hvis muligt også klubplader i forbindelse med etablering af nye skoler.	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (skoleområdet)	
Tiltag	
Fleksibel midlertidig anvendelse af skolelokaler.	
Muligheder ved tiltag	
Afhjælper midlertidigt manglende klasselokaler	
Begrænsninger ved tiltag	
Ingen	
Status i Københavns Kommune	
<p>Ældre mindre skoler udbygges til større enheder i forhold til behovet for kapacitet, og derved imødekommes det stigende behov for flere pladser i Københavns Kommune.</p> <p>På Ørestad Skole og Sydhavn Skole. Skolen på Islands Brygge har ledige lokaler som kommende elever tilhørende Ørestad Skole benytter, mens Ørestad Skole bygges færdig. Bavneshøj Skole har ledige lokaler som kommende elever tilhørende Sydhavn Skole benytter, mens Sydhavn Skole bygges færdig.</p>	
Bæredygtigt tiltag	Fleksibelt tiltag
Ja – undervisningslokaler udnyttes fuldt ud	Ja
Konklusion	
Midlertidige lokaler på skoler anvendes fleksibelt i forhold til det voksende behov for kapacitet.	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (skoleområdet)	
Tiltag	
Afhjælpende foranstaltninger på skoler ved mindre pladsmangel enten ved at benytte skolens lokaler på en ny måde eller sætte pavilloner op.	
Muligheder ved tiltag	
Afhjælper midlertidigt manglende klasselokaler. Flexibelt i forhold til at flytte om på eks. billedkunstlokaler til skolens kælder, således der frigives et lokale til almindelig tavleundervisning.	
Begrænsninger ved tiltag	
Tilladelse til at opsætte pavilloner er stærk begrænset. Afhjælpende midlertidige foranstaltninger kan være dyre på længere sigt, idet de skal gøres permanente. Ændringer af lokaler kan være midlertidige, idet lokalerne senere evt. skal bruges til andre formål.	
Status i Københavns Kommune	
Der anvendes årligt et beløb til afhjælpende midlertidige foranstaltninger på skoler.	
Bæredygtigt tiltag	Flexibelt tiltag
Nej ikke langsigtet. Optimalt er at lave en langsigtet løsning med det samme.	Ja
Konklusion	
Midlertidige lokaler på skoler anvendes fleksibelt i forhold det voksende behov for kapacitet. Langsigtet er dette ikke en optimal løsning, da der bruges penge på at lave midlertidige løsninger som ændres adskillige gange inden der kommer en permanent løsning. Muligheden for at opsætte pavillon er stærkt begrænset.	

Bæredygtigheds- og fleksibilitetsparametre (skoleområdet)	
Tiltag	
Proces for udnyttelse af kapacitet på skoler til fritidshjem (jf. bilag 4).	
Muligheder ved tiltag	
Udnyttelse af ledig kapacitet på skoler til fritidshjem/KKFO samt evt. omdannelse af fritidshjem til børnehave/vuggestuer, hvilket har lavere anlægsomkostninger end etablering af nye institutioner.	
Begrænsninger ved tiltag	
Begrænset med ledig kapacitet på skolerne der kan anvendes til dette formål på sigt.	
Status i Københavns Kommune	
Der igangsættes en proces med nøjere afdækning af kapacitet i efteråret 2009.	
Bæredygtigt tiltag	Flexibelt tiltag
Ja, økonomisk bæredygtigt sikrer optimal udnyttelse af alle kommunens lokaler.	Ja
Konklusion	
Den foreløbige analyse af skolerne viser, at der på lang sigt er mulighed for at indplacere eller udvide fritidshjem på i alt 7 skoler. Det anbefales endvidere, at alle nye skoler etableres med henblik på at have fritidshjem på skolen.	

Der blev i 2007 foretaget en gennemgribende tilpasning af institutions- og skolestrukturen i hele Københavns Kommune, med henblik på at opnå større enheder. Den gennemførte strukturtilpasning indebar lukning af to skoler samt sammenlægning af 10 skoler. Tilpasningen af skolestrukturen blev udarbejdet på baggrund af objektive kriterier om afstand mellem skolerne og skolestørrelse. Strukturtilpasningen sikrer sammenhæng mellem målsætning om

faglig udvikling effektiv ressource udnyttelse og fysiske rammer.

Formålet med større enheder er, at det økonomisk er mere bæredygtighed og, at der pædagogisk er større potentiale for udvikling sammenlignet med de små skoleenheder og ved at fremme mulighederne for dynamik i elevgruppen, som skal bruges i læringsrummet (jf. BR dagsorden d. 29/11/2007).

Efter denne gennemgribende tilpasning, på baggrund af objektive kriterier for, hvad der er muligt, er man kommet frem til følgende:

Tabel 4: Status 2008/09 skolestørrelse efter strukturtilpasningen

Spor	1 spor	2 spor	3 spor	4 spor
Skoler	4	15	32	4

Tabellen viser, at der efter strukturtilpasningen er 4 1-sporede skoler, 15 2-sporede skoler, 32 3-sporede skoler og 4 4-sporede skoler.

Efter afslutning af de igangværende udbygninger af skolerne, vil der kun være en 1-sporet skole, nemlig Hillerødsgades Skole tilbage. Denne skole er heldagsskole og dermed et særligt skoletilbud.

Ligeledes udbygges en af de 2-sporede skoler til 3 spor, mens flere af de øvrige 2-sporede skoler er mulige emner til udbygning i forbindelse med forslag til budgetønsker i indstillingen. De nye skoler som etableres i Ørestad og Sydhavn er planlagt med 3 spor.

De nye skoler etableres så vidt muligt med KKFO og klubtilbud, således der opnås størst mulig fleksibilitet og effektiv lokaleudnyttelse i de nye bygninger. Forvaltningen vil endvidere igangsætte et lokalt forankret projekt der sigter på at flytte fritidshjem/KKFO ind på skolerne hvor dette er muligt.

Ved behov for mindre afhjælpende foranstaltninger for en kortere periode, afhjælpes skolerne med små midlertidige kapacitetsafhjælpende indgreb, hvor dette er muligt.

Endelig udnyttes midlertidigt ledige lokaler på skoler i forhold til byudviklingsområderne Ørestad og Sydhavn.

Anlægsscenarier

Typerne af udbygningsmuligheder på daginstitutionsområdet er:

- Traditionelt byggeri
- Let Byggeri
- Etablering af mere fleksible udflytter- eller busordninger

I nedenstående oversigter er de forskellige udbygningsmuligheder sammenholdt med de forventede omkostninger på længere sigt.

Tabel 5: Eksempel på "traditionelt institutionsbyggeri"

Note	Omkostninger	Daginstitution 5 gr. Traditionelt byggeri	Daginstitution 10 gr. Traditionelt byggeri
	Anlægspris (kr.)	24.000.000	44.000.000
	Forventet levetid	75 år	75 år
	Antal børnehavesteder	110	220
	m ²	900	1800
	Afskrivningsprocent	1,33	1,33
	Årlige afskrivning (kr.)	319.200	585.200

1)	Årligt vedligeholdelsesbidrag til Kejd (kr.)	130.230	260.460
2)	Årligt administrationsbidrag til Kejd (kr.)	13.878	27.756
3)	Årlige energiudgifter (120 kwh/m2, 0,5 kr./kwh) (kr.)	54.000	108.000
	Årlige driftsudgifter (kr.)	7.271.770	14.096.940
	Årlige udgifter i alt (kr.)	7.789.078	15.078.356
4)	Årlige omkostning pr. børnehaveplads (kr.)	70.810	68.538
1) Vedligeholdelsesbidrag til Kejd (144,7 kr./m2)			
2) Adm.bidrag til Kejd (15,42 kr./m2)			
3) Der regnes med et årligt energiforbrug på 120 KWH/m2. Pris er sat til 0,5 kr./KWH			
4) Basishusleje til Kejd er ikke medtaget da BUF kompenseres herfor			

Det fremgår af ovenstående tabel, at den årlige omkostning ved en børnehaveplads i traditionelt byggeri er lavere i en 10 gruppers daginstitution end i en fem gruppers, hvilket umiddelbart fordrer, at der, hvis der er mulighed for det, udbygges til mere end fem grupper. Opførelsestiden for en traditionel daginstitution er ca. 2 år.

Tabel 6: Eksempel på "Let institutionsbyggeri"

Note	Omkostninger	Daginstitution 5 gr. Let byggeri	Daginstitution 10 gr. Let byggeri
	Anlægspris (kr.)	19.200.000	35.200.000
	Forventet levetid	50 år	50 år
	Antal børnehavepladser	110	220
	m ²	900	1800
	Afskrivningsprocent	2	2
	Årlige afskrivning (kr.)	384.000	704.000
1)	Årligt vedligeholdelsesbidrag til Kejd (kr.)	130.230	260.460
2)	Årligt administrationsbidrag til Kejd (kr.)	13.878	27.756
3)	Årlige energiudgifter (120 kwh/m2, 0,5 kr./kwh) (kr.)	54.000	108.000
	Årlige driftsudgifter (kr.)	7.271.770	14.096.940
	Årlige udgifter i alt (kr.)	7.853.878	15.197.156
4)	Årlige omkostning pr. børnehaveplads (kr.)	71.399	69.078
1) Vedligeholdelsesbidrag til Kejd (144,7 kr./m2)			
2) Adm.bidrag til Kejd (15,42 kr./m2)			
3) Der regnes med et årligt energiforbrug på 120 KWH/m2. Pris er sat til 0,5 kr./KWH			
4) Basishusleje til Kejd er ikke medtaget da BUF kompenseres herfor			

Som med traditionelt nybyggeri er den årlige omkostning pr. børnehaveplads også lavere i "Let Byggeri" med 10 grupper. Samlet set er Let Byggeri en anelse dyrere end traditionelt byggeri, da den forventede levetid er noget lavere. Men modsat er opførelsestiden for let byggeri kortere end for traditionelt byggeri.

Tabel 7: Eksempel på "Fleksible udflytter- og busordninger"

Note	Omkostninger	Udflytterbørnehave 2 gr. (inkl. opsamlingssted)	Udflytterbørnehave 2 gr. ekskl. opsamlingssted	Rumlepotte 1 gr.
	Anlægspris (kr.)	14.000.000	12.000.000	2.500.000
	Forventet levetid	75 år	75 år	12 år
	Antal børnehavepladser	50	50	22
	m ²	350	250	-
	Afskrivningsprocent	1,33	1,33	8,33
	Årlige afskrivning (kr.)	186.200	159.600	208.250
1)	Årligt vedligeholdelsesbidrag til Kejd (kr.)	50.645	36.175	-

2)	Årligt administrationsbidrag til Kejd (kr.)	5.397	3.855	-
3)	Årlige energiudgifter (120 kwh/m2, 0,5 kr./kwh) (kr.)	21.000	15.000	-
	Årlige driftsudgifter (kr.)	4.708.800	4.708.800	1.872.640
	Årlige udgifter i alt (kr.)	4.972.042	4.923.430	2.080.890
4)	Årlige omkostning pr. børnehaveplads (kr.)	99.441	98.469	94.586
1) Vedligeholdelsesbidrag til Kejd (144,7 kr./m2)				
2) Adm.bidrag til Kejd (15,42 kr./m2)				
3) Der regnes med et årligt energiforbrug på 120 KWH/m2. Pris er sat til 0,5 kr./KWH				
4) Basishuseje til Kejd er ikke medtaget da BUF kompenseres herfor				

Ovenstående udflytter- og rumlepotteløsninger er noget dyrere i årlige omkostninger pr. børnehaveplads end de foregående omkostningsberegninger for traditionelt og let byggeri. Men tilknytning af udflytterbørnehaver og rumlepottes er et særdeles fleksibelt tiltag, da der er mulighed for at tilknytte udflytterbusser og rumlepottes til forskellige institutioner. Denne type pladser kan således flyttes rundt i byen efter behov. Samtidig kan en rumlepottesordning igangsættes, så snart bussen er leveret, og der er taget store kørekort i institutionen, og en udflytterløsning kan sættes i gang, når der er et konkret udflytter- og opsamlingssted. Opsamlingsstedet kan eventuelt etableres i forbindelse med en eksisterende institutions fællesrum, hvorved den årlige anlægsomkostning pr. børnehaveplads bliver tilsvarende lavere.

Driftsbehov

I årene 2010-12 vil det stigende børnetal betyde, at driftsbehovet vil stige markant. Afhængigt af hvilke tiltag, der iværksættes vil driftsbehovet ændre sig. Dette gælder særligt på vuggestueområdet, hvilket skyldes flere forhold. Først og fremmest at behovet i de næste to år er størst i forhold til vuggestuepladser og dernæst at de økonomiske meromkostninger ved at oprette midlertidige vuggestuepladser er større end midlertidige børnehavepladser.

Følgende beregninger tager udgangspunkt i en umiddelbar omsætning af behovsprognosens tal til en driftsudgift med de nuværende modeller og serviceniveau.

Scenarie 1 tager udgangspunkt i en situation, hvor kommunen fra 1. januar 2010 kunne dække behovet af nye vuggestue- og børnehavepladser gennem nybyggede fleksible institutioner. I dette scenarie vil omkostningerne udelukkende være de almindelige pladspriser. Ved spidsbelastninger vil merindskrivninger i institutionerne kunne klare det ekstra behov. Scenariet er taget med for at vise, hvilke omkostninger det stigende behov for vuggestue- og børnehavepladser, vil give i en situation, hvor man kunne undgå omkostninger til dyrere midlertidige pladser. Scenariets forudsætning om nybyggede institutioner, der står klar pr. januar 2010 er imidlertid ikke realistisk, men scenariet er taget med for at have en sammenligning med "den mest optimale situation".

Scenarie 2 tager udgangspunkt i den foreslåede udbygningsplan. I dette scenarie vil kommunen indledningsvis i 2010 have store omkostninger til midlertidige pladser. Udbygningen vil imidlertid mindske behovet for merindskrivning, og derfor forudsættes det, at kommunen vil kunne dække behovet uden at få ekstraomkostninger til merindskrivning af 12-14 pladser.

Scenarie 3 tager udgangspunkt i en situation, hvor kommunen ikke gennemfører udbygningsplanen, men udelukkende dækker det stigende behov gennem merindskrivninger. Merindskrivningspladserne forudsættes både at være opnormering via 12-14 pladser, såvel som merindskrivning.

Driftsbehov i de tre scenarier

Hvis omkostningerne i de tre modeller sammenholdes kan det ses, at forskellen på den optimale situation (scenarie 1) og en situation, hvor behovet udelukkende dækkes af

midlertidige pladser (scenarie 3) udgør 118, 2 mio. kr. Årsagen til dette, er at de ekstranormerede vuggestue- og børnehavepladser er dyrere (henholdsvis 38.582 kr. og 33.329 kr.).

Table 8: Pladspriser for helårspladser

Priser 2009 pl	
Priser 0-2 børnepasning	
Vuggestue - permanent	117.021
Vuggestue - minibus	150.350
Vuggestue - ekstranormering 12-14	155.603
Dagpleje	138.162
0-2 Privat børnepasning	77.176
Tilskud eget barn	91.596
Ekstraomkostning for midlertidig vuggestueplads	38.582
Priser 3-5 børnepasning	
Børnehave - permanent	60.866
Børnehave - udflytter	75.676
Børnehave - midlertidig (minibusser)	94.195
3-5 Privat børnepasning	45.411
Ekstraomkostning pr. børnehaveplads (minibus)	33.329
Ekstraomkostning pr. børnehaveplads (udflytter)	14.810

Scenarie 2, der er baseret på den foreslåede udbygningsplan, begrænser meromkostninger over de tre år til 34,6 mio. kr. Årsagen til at udbygningsplanen fortsat er dyrere end "den optimale løsning" (scenarie 1) er, at det ikke er muligt at bygge så mange nye institutioner i København. Derfor er man nødt til i højere grad at anvende udflytterbørnehaver for at dække behovet. Dette er dyrere end almindelige pladser, men billigere end de midlertidige pladser. Endvidere sker udbygningen gradvist, hvorfor man særligt i begyndelsen af perioden er nødt til at anvende ekstranormering og midlertidige pladser.

I forbindelse med arbejdet med investeringsredegørelserne, er det ambitionen, at man i det fremtidige planarbejde kan indtænke etablering af institutioner og skoler i det rette omfang og den mest rentable størrelse.

Table 9: Sammenligning af driftsbehov 2010 -2012 i de tre scenarier

2010 - 2012	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3
Permanente vuggestuepladser	226.435.635	89.872.128	0
Omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	0	62.840.277	0
Midlertidige vuggestuepladser	96.396.049	154.555.486	147.263.615
Ekstranormering 12-14 pladser	0	19.450.375	233.404.500
Midlertidige børnehavepladser	0	0	165.814.598
Udflytter børnehavepladser	0	149.422.262	0
Permanente børnehavepladser	105.450.345	46.684.222	0
Omdannelse af børnehavepladser til vuggestuepladser	0	-59.922.577	0
	428.282.029	462.902.173	546.482.713

Dækning af yderligere driftsbehov og anlæg

I 2010 vil Børne- og Ungdomsforvaltningen mangle finansiering til at dække behovet af nye vuggestue- og børnehavepladser.

Demografimidlerne til området udgør i 2010 63,5 mio. kr., hvilket kun dækker knap halvdelen af driftsbehovet i den mest optimale situation som beskrevet i scenarie 1.

Med gennemførelse af udbygningsplanen skal der findes yderligere finansiering på 74,8 mio. kr. i 2010. I 2011 og 2012 vil udbygningen imidlertid betyde, at det udbyggede dækker den prognosticerede stigning i demografimodellen samt at udbygningen gør, at dyre midlertidige pladser kan erstattes af permanente pladser konsekvensen er, at finansieringsbehovet mindskes i løbet af 2011 og 2012.

Tabel 10: Finansieringsbehov for udbygningsplanen (scenarie 2)

Finansieringsbehov	2010	2011	2012
Finansieringsbehov til nye pladser	138.285.607	18.749.442	10.546.469
Nye demografimidler	-63.455.774	-50.535.700	-27.921.573
Ændret finansieringsbehov	74.829.833	-31.786.259	-17.375.104
Yderligere finansieringsbehov	49.161.363	17.375.104	0
Permanent finansieringsbehov	25.668.470	25.668.470	25.668.470
Samlet finansieringsbehov (scenarie 2)	74.829.833	43.043.574	25.668.470

Såfremt finansieringen skal dækkes inden for Børne- og Ungdomsudvalgets ramme vil en nedsættelse af pladsprisen skulle reduceres permanent med 25,7 mio. kr. og i årene 2010 og 2011 med yderligere 49,2 mio.kr. og 17,4 mio. kr.

Tabel 11: Reduktion i pladspris med udbygningsplanen (scenarie 2)

Reduktion i pladspris	2009	2010	2011	2012
Permanent i %		0,93%	0,93%	0,93%
Yderligere reduktion i %		1,79%	0,63%	
Samlet reduktion		2,72%	1,56%	0,93%
Reducerede pladspriser	2009	2010	2011	2012
Vuggestue	117.021	113.838	115.195	115.933
Børnehave	60.866	59.210	59.916	60.300

Såfremt udbygningsplanen ikke iværksættes (scenarie 3), så vil driftsbehovet stige markant i årene 2010-12. Hvis Børne- og Ungdomsforvaltningen ikke modtager kompensation til at dække meromkostningerne til de midlertidige pladser, vil det være nødvendigt at sænke serviceniveauet og reducere pladsprisen yderligere. Det yderligere driftsbehov i de tre år vil udgøre 83,6 mio. kr. Såfremt dette hentes ved at sænke pladsprisen, så vil det svare til en reduktion på yderligere 1 % i alle tre år, således at den samlede reduktion i 2010 vil være på 3,7 %.

Omprioritering af midler fra drift til anlæg

Hvis Børne- og Ungdomsudvalget vælger at omprioritere midler fra drift til anlæg for at imødekomme anlægsønskerne, så vil det være nødvendigt at sænke serviceniveauet for at finansiere de omprioriterede midler fra drift til anlæg.

Hvis der tages udgangspunkt i en reduktion af driftsmidlerne til dagtilbud på 100 mio. kr. i 2010 vil det medføre en reduktion af pladsprisen på 3,6 % yderligere. En fuld finansiering af anlægsønskerne i 2010 på ca. 240 mio. kr. ved at reducere driftsrammen svarer til en reduktion i pladsprisen yderligere med 8,7 %.

Tabel 12: Reduceret pladspris for vuggestuer

Reduceret pladspris for vuggestuer	%	2010
Pladspris 2009		117.021
Scenarie 2		
Finansiering af driftsbehov	2,72%	113.838

Finansiering af driftsbehov + 100 mio.kr. anlæg	6,35%	109.590
Finansiering af driftsbehov + 240 mio.kr. anlæg	11,44%	103.634

I 2010 vil nedsættelsen betyde, at pladsprisen for en vuggestueplads reduceres fra 117.021 kr. til 113.838 kr. For en gennemsnitlig vuggestue med fem stuer og 60 børn vil dette på årsbasis betyde en reduktion i deres bevilling på ca. 190.000 kr. Hvis der sker yderligere reduktioner for at dække anlægsomkostninger, så vil vuggestuen få reduceret sin bevilling med samlet set ca. 446.000 kr. (ved anlæg på 100 mio. kr.) og 803.000 kr. (ved anlæg på 240 mio. kr.).

Forslag til midlertidige løsninger der kan opfylde behovet på kort sigt

For fremadrettet at sikre optimale rammer for pladsetableringen og pladsstyringen på 0-5 års-, fritidshjem-, klub- og skoleområdet blev det på Økonomiudvalgets møde den 12. maj besluttet, at et eksternt revisionsfirma, Deloitte, løbende skal revidere økonomi- og kapacitetsstyringen i Børne- og Ungdomsforvaltningen.

På den baggrund blev en rapport udarbejdet af Kontoret for Plads- og Kapacitetsstyring i dialog med Deloitte¹. Rapporten er bygget op omkring ti temaer der samlet set, giver et indblik i institutionsområdet ud fra et pladsstyringsmæssigt perspektiv. I rapporten beskrives forskellige forslag, der kan bidrage til at forøge pladstallet i kommunen og dermed tilvejebringe det nødvendige antal pladser, som efterspørges.

I forbindelse med fremlæggelsen af behovsprognosen på 0-17 års området gennemgik Børne- og Ungdomsforvaltningen nogle muligheder for pladsetablering, med henblik på at etablere flere pladser hurtigst muligt. Forslagene er alle indlagt i de målepunkter, som er formuleret af Deloitte (ØU/juni/2009) med henblik på at monitorere pladsstyringen i Børne- og Ungdomsforvaltningen. I den nedenstående tabel gennemgås de respektive forslag og der konkluderes samtidig på, hvordan Børne- og Ungdomsforvaltningen vil arbejde videre med de konkrete tiltag.

Tabel 13: Muligheder for hurtig pladsetablering i 2009 (kort sigt)

	Forslag	Uddybning	Konklusion
Tidsmåling	Merindskrivning – et barn pr vuggestuegruppe	Institutioner, hvis vuggestuegrupper ikke er opnormeret til 14 børn, kan pålægges at merindskrive et barn pr. vuggestuegruppe udover deres normering ud fra en generel antagelse om, at dette vil være muligt i en kortere periode. Forslaget vil betragtes som en serviceforringelse, da der vil være mindre plads til hvert enkelt barn i institutionerne og dårligere arbejdsforhold som følge af et højere støjniveau i institutionerne. Derfor forventes det at forslaget vil resultere i kritik fra både personale, forældre og faglige organisationer.	Forslaget er medtaget som midlertidig tiltag til at dække vuggestuebehovet i 2009-2010. Resultatet er fremkommet ved at se hvor mange pladser det kunne have skabt i september 2008. Der ville potentialet have været ca. 500 ekstra vuggestuepladser (42 grupper).
Mere hensigtsmæssig udnyttelse af kapaciteten	Oprettelse af fælles udflytter-sted på en af de nedlagte skoler	Institutioner med plads til opsamling i institutionens fælleslokaler opnormeres med en udflytterdel, som kører til en af de nedlagte skoler i kommunen.	Forslaget er medtaget i den reviderede udbygningsplan og vurderes at kunne forøge kapaciteten med op til 18 børnegrupper (å 12 vuggestuebørn eller 22 børnehalebørn)

¹ Rapporten er afleveret til Deloitte den 18/7 2009 og herefter skal den behandles i Børne- og Ungdomsudvalget den 12/8 2009 samt Økonomiudvalget den 18/8 2009. Efterfølgende skal en revideret version, behandles i Børne- og Ungdomsudvalget den 25/11 2009 samt i Økonomiudvalget den 1/12 2009.

Tidligere overgang til næste pasnings-trin	Fremrykning af tidspunktet for overgang til andre pasningsmoduler	Mere fleksibel rykning af børnene til andre pasningsmoduler	Det anbefales ikke at implementere dette tiltag. Tiltaget vil udelukkende sikre fleksibilitet i oprykning af børnene til øvrige pasningsmoduler, hvilket i sig selv ikke er tilstrækkeligt pladsskabende i forhold til behovet for vuggestuepladser.
Bedre udnyttelse af kapaciteten	Omlægning af klubber til 0-5 års pladser	I distrikter med overskud af klubpladser kan kommunale klubber omlægges til 0-5 års pladser	Forslaget er medtaget i den reviderede udbygningsplan med i alt 4 grupper.
Fleksibel udnyttelse af den eksisterende institutionsmasse	Inddragelse af yderligere en nødinstitution til garantiinstitution	Der er p.t. inddraget tre nødinstitutioner til garantiinstitutioner alene tilknyttet garantilisten	Forslaget er medtaget i den reviderede udbygningsplan med i alt 4 grupper.

Konklusion

På baggrund af de forskellige forslag til hurtig pladsetablering på 0-5 års området, så anbefales det, at der arbejdes videre med omlægning af klubpladser, inddragelse af en nødinstitution til garantiinstitution samt merindskrivning i alle vuggestuegrupper, som ikke tidligere er blevet opnormeret på vuggestuesiden. Alle ovenstående tiltag er midlertidige og erstattes af mere permanente pladser, når disse er klar til ibrugtagning.

Anlægsbehov på 0-5 års området, skoler, fritidshjem og klub

Forvaltningen har udarbejdet en udbygningsplan, der i perioden 2010 til 2013 skal sikre, at den nødvendige permanente kapacitet på skole-, fritids- og daginstitutionsområderne etableres.

De konkrete udbygningsplaner for 0-5 års området er beskrevet i bilag 2. Samlet betyder udbygningsplanerne, at der er nedenstående behov for anlægsmidler i perioden.

Tabel 14: Anlægsønsker (uden Øster Borger Dyd) 2010-2013

Anlægsønsker	2010	2011	2012	2013	I alt
	Mio. kr.				
Anlægsønsker før revideret udbygningsplan	477,6	413,1	517,1	0	1.407,8
Nye anlægsønsker uden Øster Borger Dyd	264,4	406,5	479,8	297,5	1.448,2
Udgåede anlægsønsker	-132,3	-78,1	-64,6	-0,3	-275,3
Netto nye anlægsønsker	132,1	328,4	415,2	297,2	1.172,9
Anlægsønsker i alt som følge af revideret udbygningsplan	609,7	741,5	932,3	297,2	2.580,7

Tabel 15: Anlægsønsker (med Øster Borger Dyd) 2010-2013

Anlægsønsker	2010	2011	2012	2013	I alt
	Mio. kr.				
Anlægsønsker før revideret udbygningsplan	477,6	413,1	517,1	0	1.407,8
Nye anlægsønsker med Øster Borger Dyd	263,45	392,1	460,3	277,1	1.392,8
Udgåede anlægsønsker	-132,3	-78,1	-64,6	-0,3	-275,3
Netto nye anlægsønsker	131,2	314,0	395,7	276,8	1.117,7

Anlægsønsker i alt som følge af revideret udbygningsplan	608,8	727,1	912,8	276,8	2.525,5
---	-------	-------	-------	-------	---------

Børne- og Ungdomsforvaltningen har i maj 2009 indgivet anlægsønsker til forhandlingerne om budget 2010. I denne forbindelse gjorde forvaltningen opmærksom på, at der i juni 2009 ville forelægge en ny behovsprognose som kunne forrykke kapacitetsbehovet yderligere. Som det fremgår af denne indstilling, viser de nye prognoser et markant større behov for udbygning af både skoler og daginstitutioner, end den tidligere prognose viste. Beløbene i ovenstående tabel viser således behovet for anlægsmidler udover, hvad der allerede er indarbejdet i Børne- og Ungdomsudvalgets anlægsrammer for 2010 til 2013 samt udover, hvad der er indgivet som budget ønsker til budget 2010.

Planen indeholder imidlertid også andre løsninger på tidligere fremsatte anlægsønsker til budget 2010.

Budgetønsket på 111 mio. kr. til et nyt skolespor i Indre By falder bort, da der er udarbejdet et forslag til skoleudbygning i Indre By. Budgetønsker på 20 mio. kr. til udvidelse af Frejaskolen med obligatorisk børnehaveklasse, 11,5 mio. kr. til udvidelse af Skolen i Charlotttegården med obligatorisk børnehaveklasse og 1,5 mio. kr. til udvidelse af klubtilbuddet på Skolen på Charlotttegården udgår og erstattes af løsningerne som er beskrevet i indstillingen til denne sag. Budgetønsket på 4,1 mio. kr. til etablering af en gruppeordning for hørehæmmede i folkeskole og fritidshjem udgår og erstattes af løsningen som indstillingen.

I forbindelse med at Børne- og Ungdomsudvalget i maj 2009 blev tilført yderligere 80 mio. kr. til etablering af daginstitutionspladser bortfaldt ønskerne om anlægsmidler til daginstitutioner i Gyldenrisparken, Bøhmensgade og DGI-Byen samt et daginstitutionerprojekt i Indre By.

Daginstitutioner

Den seneste behovsprognose viser, at der er et permanent behov for yderligere 75 daginstitutionergrupper. Forvaltningen har udarbejdet et konkret forslag til hvordan disse grupper kan etableres. Da permanente pladser tager tid at etablere indeholder forslaget desuden 57 midlertidige daginstitutionergrupper i form af merindskrivning og pavilloner, der skal medvirke til at afhjælpe det akutte pladsbehov.

Samlet medfører udbygningsplanen et anlægsbehov på 393 mio. kr. i 2010, 2011 og 2012.

Tabel 16: Anlægsbehov 0-5 års området 2010-2012							
Bydel	Kapacitet			Anlægsøkonomi			
	Behov Grupper	Udbygning Grupper	Udbygning Opsamlingssted	2010	2011	2012	I alt
Indre By	5	4	1	10.270	9.770	0	20.040
Østerbro	20	3	2	12.328	7.328	0	19.656
Nørrebro	0	0	0	0	0	0	0
Vesterbro	15	14	1	26.291	34.979	12.213	73.483
Valby	5	5	1	19.200	10.700	0	29.900
Vanløse	10	15	1	54.348	12.213	0	66.561
Bispebjerg	0	0	0	0	0	0	0
Amager	20	15	1	32.866	49.149	0	82.015
Hele Byen (udflytterpladser m.v.)		76	0	84.451	17.033	0	101.484
I alt	75	132*	7	239.754	141.172	12.213	393.139

*) 75 af de 132 grupper er permanente grupper.

Tabellen illustrerer hvordan behov og pladsskabelse fordeler sig på distrikter. Projekterne der er placeret i gruppen "Hele Byen" omfatter primært udflytterbørnehaver og midlertidige merindskrivninger af vuggestuegrupper.

De konkrete projekter fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 17: Revideret udbygningsplan 0-5 års området				
	Udbygning	Permanent/ midlertidig	Anlægsøkonomi (1.000. kr.)	Forventet i brug
Indre By				
Studiestræde (Vandværksgrunden). Yderligere 4 grupper udover de 14 der indgår i planen "Plads til flere".	4 grupper	Permanent	19.540	Medio 2011
Opsamlingssted i institutionen Lundsgade 14.	1 opsamlingssted	Permanent	500	Medio 2010
Østerbro				
Rymarksvej 129	3 grupper	Permanent	14.656	Medio 2011
Anonym	6 bh.pl.	Permanent	1.000	Medio 2010
Kastelsvej 60	2 opsamlingssteder	Permanent	4.000	Primo 2010
Vesterbro/ Kgs. Enghave				
Eskildsgade 3 – 7. Nybyggeri på kommunal grund	8 grupper og 1 opsamlingssted	Permanent	45.532	Ultimo 2011
Ny dagsinstitution ved Sydhavn skole	5 grupper	Permanent	24.426	Medio 2012
Matthæusgade 23/Oehlenschlägersgade 33-35	1 gruppe	Permanent	3.525	1/6 2010
Valby				
Fengersvej 28	5 grupper og 1 opsamlingssted	Permanent	29.900	Medio 2011
Vanløse				
Opstilling af pavillon på Grøndals Allé 13	10 grupper	Midlertidig	38.140	Medio 2010
Anonym	5 grupper og 1 opsamlingssted	Permanent	28.421	Ultimo 2011
Amager				
Institution i Ørestad Syd udvides	4 grupper	Permanent	23.383	1/12 2010

Anonym	6 grupper	Permanent	51.532	Medio 2011
Fremrykning af ekstra grupper til Nordre Dige Vej.	5 grupper	Midlertidig	6.000	Primo 2010
Opsamlingssted på Nordre Digevej 2	1 opsamlingssted	Permanent	1.100	Ultimo 2010
Hele Byen				
Opnormering af vuggestuegrupper	42 grupper	Midlertidig	6.000	2010
Arealanalyse	4 grupper	Permanent	20.000	2010-2011
Voldparkens Skole, udflytterbørnehave	18 grupper	Permanent	34.760	Ultimo 2010
Anonym, udflytterbørnehave	2 grupper	Permanent	6.777	1/5 2010
Rymarksvej 119, udflytterbørnehave	6 grupper	Permanent	24.617	Medio 2011
Anonym, udflytterbørnehave	2 grupper	Permanent	3.400	Primo 2010
Anonym, udflytterbørnehave	2 grupper	Permanent	5.930	Primo 2010

En række af projekterne er anonymiseret i tabellen, da de indebærer forhandlinger om ejendoms køb eller indgåelse af lejeaftaler. Udbygningsplanen er detaljeret beskrevet i bilag 2, revideret udbygningsplan.

I alt indgår der forslag om 132 grupper, hvoraf de 75 grupper er permanente herunder 30 nye grupper i udflytterbørnehaver. Udflytterbørnehaverne har den fordel, at de er fleksible og kan tilknyttes alle distrikter. Dermed kan udflytterbørnehaverne medvirke til at afhjælpe behovet i de distrikter, hvor det er vanskeligt at finde tilstrækkeligt med permanente løsninger. Det gælder bl.a. Østerbro, Amager og Vanløse. Dog er udflytterbørnehaverne på grund af den tilknyttede busløsning dyrere end stationære børnehavepladser i drift.

Udover det konkrete forslag til 75 permanente og 57 midlertidige grupper indeholder bilag 2 også en liste over reserveprojekter, der kan blive aktuelle, hvis nogle af projekterne på den primære liste ikke kan gennemføres. Det kan f.eks. blive tilfældet hvis planforholdene forhindrer daginstitutioner, hvis grundene er voldsomt forurenede eller hvis der ikke kan opnås enighed med sælger eller udlejer.

Skole- og fritid

Den seneste behovsprognoсе viser, at der er et permanent behov for yderligere 9-12 skolespor. Forvaltningen har udarbejdet konkret forslag til, hvordan 9 af disse spor kan etableres. Såfremt behovet efterfølgende stabiliserer sig på 10, 11 eller 12 spor vil der til den tid blive udarbejdet yderligere forslag. Da permanent skolekapacitet tager tid at etablere henledes opmærksomheden på de tidligere fremsatte budgetønsker for budget 2010, der øger det afsatte beløb til kapacitetsafhjælpende foranstaltninger på skoleområdet, fritidshjemsområdet og fritidsklubområdet. Forslaget indeholder desuden et forslag til genhusning og udvidelse af Skolen på Charlotttegården. Udbygningsplanen er detaljeret beskrevet i bilag 2.

Samlet set medfører udbygningsplanen for skoler et anlægsbehov på 917,1 mio. kr. eller 861,85 mio. kr. i 2010 -2013 alt efter om ØFA udbygges 1 spor på Øster Farimagsgade skoles grund eller ved inddragelse af Øster Borger Dyd.

På skoleområdet indeholder Børne- og Ungdomsudvalgets budget følgende igangsatte eller finansierede skoler: Sølvgades Skole, Den Classenske Legatskole, Skolen på Islands Brygge, Ørestad City og Sydhavn. Børne- og Ungdomsudvalget har tidligere indgivet følgende skoleønsker til budget 2010: Ørestad Syd, 1 spor i Indre By, 1 spor på Vibenshus Skole og 1 spor på Tagensbo Skole. Med denne plan bortfalder budgetønsket om 1 spor i Indre By og erstattes med denne indstilling.

Tabel 18: Udbygningsplan skoleområdet										
Distrikt	Behov Spor	Kapacitet Spor	Skole	Sand-synlighed	År	Anlægsøkonomi i alt				
						2010	2011	2012	2013	Sum
Indre By	1-2									
		1 (enten)	ØFA	Middel	2013	1,5	34,0	45,0	45,9	126,4
		1 (eller)	ØFA+ØBD	Middel	2013	0,55	19,6	25,5	25,5	71,15
Østerbro	2									
		2 + Døve	KAS	Høj	2013	0,7	22,8	65,0	55,0	143,5
Nørrebro	0									
Vesterbro	1									
		1	TDS	Middel	2013	1,7	14,5	34,5	24,5	75,2
Valby	0									
Vanløse	3-4									
		1	VAN	Middel	2013	0,2	1,5	44,0	35,5	81,2
		1	BRØ	Middel	2013	3,0	31,0	47,9	30,8	112,7
		1	KIK	Høj	2013	3,0	31,0	47,9	30,8	112,7
Bispebjerg	1-2									
		1	UTT	Middel	2013	3,0	31,0	47,9	30,8	112,7
		10 kl. + CHA	FRV	Høj	2012	1,3	34,0	40,4	-	75,7
Amager	1									
		1	PLY	Middel	2012	3,0	34,0	50,0	-	87,0
Sum ØFA	9-12	9				17,4	233,8	422,6	253,3	927,1
Sum ØFA+ØBD	9-12	9				16,45	219,4	403,1	232,9	871,85

ØFA= Øster Farimagsgades Skole, KAS = Skolen på Kastelsvej, VIB = Fritidshjemmet Vibenshus, TDS = Tove Ditlevsen Skolen, VNS = Vesterbro Ny Skole, VAN = Vanløse Skole, BRØ = Brønshøj Skole, KIK = Kirkebjerg Skole, UTT = Utterslev Skole, PLY = Peder Lykke Skolen.

Sandsynlighed = Sandsynlighed for gennemførelse i forhold til planmyndighederne. År = projektets afslutning.

Kapac. afhjælp = Fordobling af beløbet til midlertidig kapacitetsafhjælpning i 2010, 2011 og 2012 indtil alle projekter er færdige i 2013.

- Udvidelse med 1 spor er altid inkl. 100 KKFO og 70 FK med mindre andet er angivet.
- Flytning af 10. klasser fra Vanløse Skole for at skabe skolekapacitet og fra Vesterbro Ny Skole for at skabe fritidshjemskapacitet (se tabel for etablering af fritidshjemskapacitet) forudsætter, at Frederikssundsvejens Skole genhuser 10. klasserne. Den resterende del af Frederikssundsvejens Skole anvendes til genhusning og udvidelse af Skolen på Charlottetgården.
- På Øster Farimagsgades Skole, Skolen på Kastelsvej, Vanløse Skole, Frederikssundsvejens Skole og Peder Lykke Skolen er der foretaget en konkret vurdering af økonomien, eftersom der på disse skoler gør sig særlige forhold gældende. På Brønshøj Skole, Kirkebjerg Skole og Utterslev Skole, hvor der vurderes at være tale om standardbyggesager, er der anvendt et nøgletal på 112,7 mio. kr. pr. spor, jf. de allerede afgivne budgetønsker for budget 2010. Nøgletallet indeholder 1 spor, 100 KKFO og 70 FK pladser samt undervisnings- og beskæftigelsesmidler.
- Byggeprojekterne på Øster Farimagsgades Skole, Øster Borgerdyd Gymnasium, Tove Ditlevsens Skolen, Vanløse Skole, Brønshøj Skole, Utterslev Skole og Peder Lykke Skolen forudsætter endelig godkendelse af planmyndighederne, enten efter yderligere dialog eller ændret lokalplan m.v.

Projekterne befinder sig på forskellige niveauer. Visse af projekterne er skitse-mæssige rummelighedsstudier ud fra planforhold, det nuværende antal kvadratmetre, mv. For andre projekter er der tale om nøgletalsvurderinger ud fra nøgletal pr. spor, jvf. De allerede afgivne budgetønsker for budget 2010. Projekter, hvor sandsynligheden er vurderet til "mellem", forudsætter, at projektet efterfølgende godkendes af planmyndighederne, enten efter yderligere dialog eller ændring/tilpasning af lokaleplan.

For projekter med vurderingen "mellem" vil gælde, at de som langt overvejende hovedregel vil blive tiltrådt af planmyndighederne. Underkendes det endelige projekt af planmyndighederne kan det medføre, at tid og økonomi ændres i værste fald, at projektet bortfalder. Projekter med vurderingen "høj" er der ingen planmæssige problemer i.

For bemærkninger til de enkelte forslag henvises til bilag 4. Heraf fremgår også mulighederne for at etablere fritidshjem på skoler.

Fritidsområdet

Den seneste behovsprognose viser, at der er et permanent behov for yderligere 1058-1358 KKFO-pladser og 1280 -1490 fritidsklubpladser. Forvaltningen har udarbejdet konkret forslag til, hvordan 1044 KKFO og fritidshjemspladser kan etableres. Der resterer så få KKFO og fritidshjemspladser i forhold til minimumsbehovet (14), at det forventes, at dette behov vil kunne klares ved at omlægge midlertidige fritidshjemspladser til permanente pladser.

Forvaltningen har desuden udarbejdet forslag til 700 Fritidsklubpladser. Der resterer således 580 pladser op til minimumsbehovet. Derfor er der indsat et nøgletalsbeløb på 94,4 mio. kr. for 580 Fritidsklubpladser, svarende til det nøgletal, der fremgår af de allerede fremsatte budgetønsker for 2010 (70 FK pladser = 11,4 mio. kr.).

Såfremt behovet efterfølgende stabiliserer sig på et antal højere end minimumstallet vil der til den tid blive udarbejdet yderligere forslag. Da permanent fritidshjems/KKFO og fritidsklubkapacitet tager tid at etablere, henledes opmærksomheden på de tidligere fremsatte budgetønsker for budget 2010 med henblik på at øge det afsatte beløb til kapacitetsafhjælpende foranstaltninger til fritidshjem/KKFO og fritidsklub.

Samlet set medfører udbygningsplanen et anlægsbehov på 127,9 mio. i 2010 -2013. Udbygningen er på 1044 KKFO/fritidshjemspladser og 1280 fritidsklubpladser

Tabel 19: Udbygningsplan fritidshjem, KKFO og fritidsklub

Distrikt	Behov KKFO/FH + FK	Kapacitet KKFO/FH + FK	Skole/FH	Sand- synlighed	År	Anlægsøkonomi i alt				
						2010	2011	2012	2013	Sum
Indre By	100-200 + 70-140					-	-	-	-	-
		100 + 70	ØFA	Middel	2013	Indgår i ØFA projektøkonomi				
Østerbro	300 + 210					-	-	-	-	-
		200 +140	KAS	Høj	2013	Indgår i KAS projektøkonomi				
		44	VIB	Høj	2010	2,4	-	-	-	2,4
Nørrebro	0					-	-	-	-	-
Vesterbro	158 +490					-	-	-	-	-
		100 + 70	VNS	Middel	2013	0,4	1,5	15,0	13,9	30,8
		100 + 70	TDS	Middel	2013	Indgår i TDS projektøkonomi				
Valby	0					-	-	-	-	-
Vanløse	300 - 400 +210-280					-	-	-	-	-
		100 + 70	VAN	Middel	2013	Indgår i VAN projektøkonomi				
		100 + 70	BRØ	Middel	2013	Indgår i BRØ projektøkonomi				
		100 + 70	KIK	Høj	2013	Indgår i KIK projektøkonomi				
Bispebjerg	100 - 200 +70 - 140					-	-	-	-	-
		100 + 70	UTT	Middel	2013	Indgår i UTT projektøkonomi				
Amager	100 +230					-	-	-	-	-
		100 + 70	PLY	Middel	2013	Indgår i PLY projektøkonomi				
Hele byen	580 FK	580 FK	Hele byen	Middel - høj	2010- 2013	4,4	30,0	30,0	30,0	94,4
Sum	1058 -1358 + 1280 - 1490	1044 + 1280				7,2	31,5	45,0	44,2	127,9

ØFA= Øster Farimagsgades Skole, KAS = Skolen på Kastelsvej, VIB = Fritidshjemmet Vibenshus, TDS = Tove Ditlevsen Skolen, VNS = Vesterbro Ny Skole, VAN = Vanløse Skole, BRØ = Brønshøj Skole, KIK = Kirkebjerg Skole, UTT = Utterslev Skole, PLY = Peder Lykke Skolen.

Sandsynlighed = Sandsynlighed for gennemførelse i forhold til planmyndighederne. År = projektets afslutning.

- Ved alle tal for behov og for kapacitet vises først tallet for KKFO/Fritidshjemspladser dernæst tallet for fritidsklubber.
- "Indgår i projektøkonomi" = Eftersom alle skolespor etableres med 100 KKFO og 70 FK er udgifterne til etablering af KKFO og Fritidsklubpladserne indeholdt i budgettet i skoletabellen.
- Etablering af 100 KKFO- og 70 FK på Vesterbro Ny Skole forudsætter, at 10. klassecentret genhuses på Frederikssundsvejens Skole.
- De afsatte beløb til udbygningen af Vibenshus Fritidshjem og Vesterbro Ny Skole er fastsat efter en konkret vurdering.
- Udbygningen på Øster Farimagsgades Skole, Vesterbro Ny Skole, Tove Ditlevsens Skolen, Vanløse Skole, Brønshøj Skole, Utterslev Skole og Peder Lykke Skolen forudsætter endelig godkendelse af planmyndighederne.

Behovet er på mellem 1058 – 1358 KKFO/fritidshjemspladser. Med planen etableres 1044 fritidshjemspladser. Behovet er på mellem 1280 – 1490 fritidsklubpladser. Med planen anvises 700 pladser, og der er indsat et beløb til etablering af 580 fritidsklubpladser over hele byen i 2010-13.

